

KAUNIS IRON

Miljörapport 2019

Åsa Allan

Datum: 2020-03-31

Tel. nr. +46 72 724 41 20

E-postadress: asa.allan@kaunisiron.se

Författare: Jenny Boltemo Edholm

Uppdragsgivare: Kaunis Iron AB

Granskad av: Emma Grönberg

Godkänd av: Åsa Allan

Miljörapport år 2019 – Tapuli gruva & Kaunisvaara anrikningsverk

Utövaren av tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet ska årligen presentera en miljörapport till tillsynsmyndighet, enligt 26 kap 20 § Miljöbalken (SFS 1998:808).

Föreliggande miljörapport har framtagits i enighet med Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapporter för tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter (NFS 2016:8). Miljörapporten redogör för utförda mätningar enligt gällande egenkontrollprogram samt utökade mätningar och undersökningar gjorda med syfte att ge en bild av verksamhetens utsläpp och påverkan på omgivningen. I miljörapporten ingår även en förteckning över gällande villkor och en bedömning av hur villkoren efterlevs.

Grunddel

För Kaunis Iron AB – Tapuli gruva & Kaunisvaara anrikningsverk (2521-116) år: 2019

UPPGIFTER OM VERKSAMHETSUTÖVAREN
Verksamhetsutövare: Kaunis Iron AB
Organisationsnummer: 559003-4103
UPPGIFTER OM VERKSAMHETEN
Anläggningsnummer: 2521-116
Anläggningsnamn: Tapuligruvan
Postnummer: 984 91
Ort: Pajala
Besöksadress: Bert-Ove Johanssonsväg 8
Fastighetsbeteckningar: Kaunisvaara 13:21, 2:3, 2:6 (1), 2:6 (2), 2:6 (5), 11:1 (1), 1:11 (2), 1:3 (3), 1:3 (1) S:9, 26:1, 13:1, 3:2, 2:5, 1:12 och 1:5
Kommun: Pajala kommun
Huvudbransch och kod: 4 kap. 11 § miljöprövningsförordningen, verksamhetskod 13.10 (A). Anläggning för gruvdrift eller brytning av malm.
Huvudsaklig industriutsläppsverksamhet och kod: 90-290-i (deponi) *
Övriga branscher och koder: 4 kap. 14§ miljöprövningsförordningen, verksamhetskod 13.40 (A). Anläggning för bearbetning eller anrikning av malm.
Kod för farliga ämnen: P1a Explosiva ämnen, blandningar och föremål
Tillsynsmyndighet: Länsstyrelsen i Norrbottens län
Koordinater: 858077, 7500989 (SWEREF99 X, Y)

*Se även kommentar i miljörapportens grunddel i SMP.

Grunddel

För Kaunis Iron AB – Tapuli gruva & Kaunisvaara anrikningsverk (2521-116) år: 2019

KONTAKTPERSON FÖR VERKSAMHETEN
Förnamn: Åsa
Efternamn: Allan
Telefonnummer: +46 72 724 41 20
E-postadress: asa.allan@kaunisiron.se
Besöksadress: Bert-Ove Johanssons väg 8
Postnummer: 984 91
Postort: Pajala
ANSVARIG FÖR GODKÄNNANDE AV MILJÖRAPPORT
Förnamn: Åsa
Efternamn: Allan
Telefonnummer: +46 72 724 41 20
E-postadress: asa.allan@kaunisiron.se
Gatu-/boxadress: Bert-Ove Johanssons väg 8
Postnummer: 984 91
Postort: Pajala

Tillståndspliktiga verksamheter och verksamheter som förelagts att ansöka om tillstånd

1. Verksamhetsbeskrivning

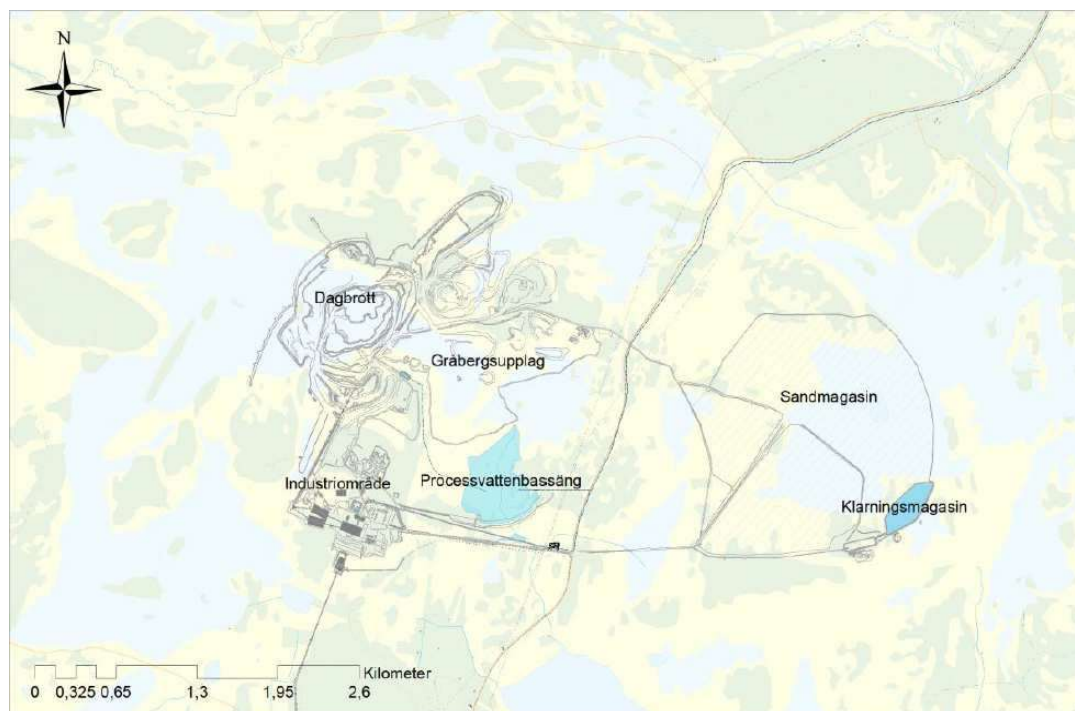
5 § 1. Kortfattad beskrivning av verksamheten samt en översiktlig beskrivning av verksamhetens huvudsakliga påverkan på miljön och människors hälsa. De förändringar som skett under året ska anges.

Kommentar: Det bör vara tillräckligt att beskrivningen av påverkan på miljön och människors hälsa görs genom att t.ex. ange att påverkan utgörs av utsläpp till luft, utsläpp till vatten, buller, lukt, avfall, påverkan genom produkter eller genom tillverkade produkter eller genom att produktionen kräver en stor insats av energi, råvaror eller omfattande transporter.

Tapuli gruva och Kaunisvaara anrikningsverk drivs sedan 20 februari 2018 av Kaunis Iron AB då tillhörande miljötillstånd för verksamheten övertogs. 18 juli 2018 markerar start av produktion för Kaunis Iron AB då den första salvan sprängdes. Därefter har produktionstakten successivt ökat för att nå full kapacitet för anläggningarna under våren 2019.

Den 17 juli 2019 lämnade bolaget in sin ansökan om nytt verksamhetstillstånd till mark- och miljödomstolen i Umeå.

Verksamheten består av utvinning av järnmalm (magnetit) och vidareförädling till järnslig via magnetseparering. Den huvudsakliga miljöpåverkan består av ianspråktagande av mark, utsläpp till vatten, buller, avfall samt verksamhetens behov av transporter.

Figur 1. Verksamheten omfattas av dagbrott, gråbergssupplag, industriområde med anrikningsverk, processvattendamm, sandmagasin samt klarningsmagasin.

2. Tillstånd

5 § 2. Datum och tillståndsgivande myndighet för gällande tillståndsbeslut enligt 9 kap. 6 § miljöbalken eller motsvarande i miljöskyddslagen samt en kort beskrivning av vad beslutet eller besluten avser.

Kommentar: Beslutsmeningen i beslutet om tillstånd kan t.ex. anges. Villkor för verksamheten bör endast redovisas under punkt 7.

Datum	Beslutsmyndighet	Beslutet avser
2010-08-20	Finsk-Svenska Gränsälvscommissionen (M11/09)	Tillståndet inkluderar Tapuli gruva och Kaunisvaara anrikningsverk. Här ingår utsläpp av behandlat process-, gruv- och dräneringsvatten till recipienten Muonio älv. Vattenverksamheten omfattar invallningar och diken vid anläggningsområdet, damm för processvattenbassäng, klarningsmagasin, bortledning av grundvatten från dagbrott samt uttag av vatten från Muonio älv. Brytning av högst 20 miljoner ton järnmalm per år tillåts.

3. Anmälningssärenden beslutade under året

5 § 3. Datum och beslutande myndighet för eventuella andra beslut under året med anledning av anmälningspliktiga ändringar enligt 1 kap. 10-11 §§ miljöprövningsförordningen (2013:251) samt en kort redovisning av vad beslutet eller besluten avser.

Datum	Beslutsmyndighet	Beslutet avser
2019-10-23	Pajala kommun	Slutbesked bygglov för tryckstegringsstation
2019-09-26	Pajala kommun	Bygglov för tätlagerhall
2019-07-24	Pajala kommun	Bygglov för tätlagerhall
2019-06-25	Trafikverket	Transportdispenser om 90 tons bruttovikt
2019-05-17	Pajala kommun	Intermistiskt slutbesked bygglov för kontor och manskapsbodar
2019-05-28	Länsstyrelsen Norrbotten	Anmälan om vattenverksamhet Kaunisjärvi diarienummer 535-3414-2019

4. Andra gällande beslut

5 § 4. Datum och beslutande myndighet för eventuella andra gällande beslut enligt miljöbalken samt en kort redovisning av vad beslutet eller besluten avser. I fråga om verksamheter som enligt 1 kap. 2 § andra stycket industriutsläppsförordningen (2013:250) är industriutsläppsverksamheter redovisas beslut om alternativvärde, dispens och statusrapport enligt 5 b §.

Kommentar: Kan t.ex. vara anmälningsärenden som är beslutade tidigare år och som fortfarande är aktuella, förelägganden mm.

Datum	Beslutsmyndighet	Beslutet avser
2018-12-03	Länsstyrelsen i Norrbotten	Beslut Sevesoanmälan Kaunis Iron dnr 458-6271-18
2018-06-20	Bergsstaten	Undersökningstillstånd Suksijoki nr 1
2018-05-31	Pajala kommun	Tillstånd för hantering, förvaring av explosiv vara
2018-04-25	Bergsstaten	Undersökningstillstånd Visa nr 2
2018-04-04	Transportstyrelsen	Beslut om farligt område över Kaunisvaara gruvområde
2017-12-20	Bergsstaten	Medgivande av överlåtelse av bearbetningskoncessioner
2017-09-19	Strålsäkerhetsmyndigheten	Tillstånd för verksamhet med joniserande strålning.
2017-07-12	Länsstyrelsen i Norrbottens län	Godkännande av reviderad efterbehandlingsplan.
2015-05-12	Bergsstaten	Markanvisning för Tapuligruvan i Pajala kommun
2015-05-02	Länsstyrelsen i Norrbottens län	Beslut rörande användning av bergtäkt under vårflod
2014-04-23	Pajala kommun	Slutbesked nybyggnad av pumpanläggning, Kaunisvaara 2:6
2014-03-25	Pajala kommun	Slutbesked bygglov för ventilbrunn, Kaunisvaara 1:11
2014-03-05	Pajala kommun	Slutbesked nybyggnad av vattenverk, Kaunisvaara 3:2 och 13:1
2014-02-25	Pajala kommun	Slutbesked bygglov för pumpstation, Kaunisvaara 2:5
2013-12-19	Pajala kommun	Beslut om tankstationsanläggning; 100 m ³ diesel miljöklass 1; för gruvfordon
2013-03-04	Länsstyrelsen i Norrbottens län	Beslut om ändrad dragning av vattenledning.
2012-10-23	Bergsstaten	Markanvisning till förmån för Tapuligruvan i Pajala kommun
2012-10-17	Länsstyrelsen i Norrbottens län	Dispens från artskyddsförordningen
2012-05-24	Pajala kommun	Registrering av vattentäkt

2012-01-12	Pajala kommun	Anläggande av avloppsanläggning, Kaunisvaara 13:20
2008-11-20	Bergsstaten	Bearbetningskoncession för Tapuli K nr 1 och Tapuli K nr 2

5. Tillsynsmyndighet

5 § 5. Tillsynsmyndighet enligt miljöbalken.

Namn:

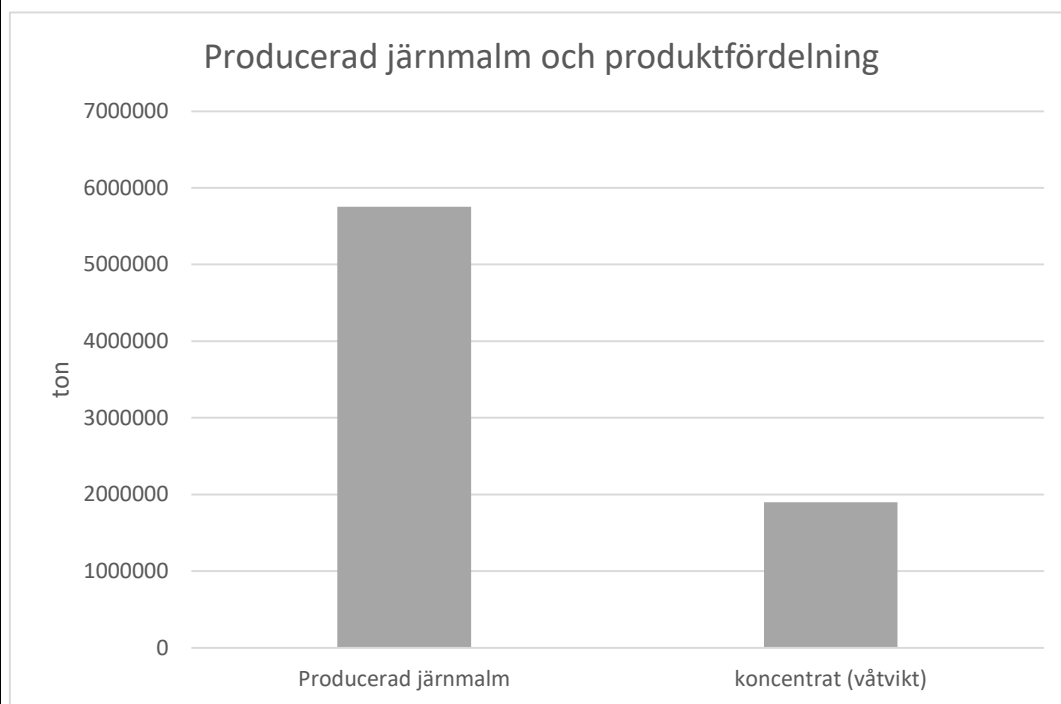
Länsstyrelsen i Norrbottens län.

6. Tillståndsgiven och faktisk produktion

5 § 6. Tillståndsgiven och faktisk produktion eller annat mått på verksamhetens omfattning.

Tillståndsgiven mängd /annat mått	Faktisk produktion/annan uppföljning
20 000 000 ton malm per år	5 752 870 ton malm år 2019 1 901 265 ton våtvikt koncentrat år 2019

Kommentar:

Figur 2. Producerad järnmalm och produktfördelning.

7. Gällande villkor i tillstånd

5 § 7. Redovisning av de villkor som gäller för verksamheten samt hur vart och ett av dessa villkor har uppfyllts.

Villkor nr	Villkor	Kommentar
1	Gruvindustrin med anrikningsverk och de till verksamheten hörande anordningarna skall bedrivas respektive utföras i huvudsak på det sätt som bolaget uppgivit eller åtagit sig i målet. Anläggningar på mark som bolaget ännu inte råder över får inte utföras innan bolaget fått förfoganderätt även till den marken.	Sedan övertagande av tillståndet 20 februari 2018 har Kaunis Iron AB bedrivit gruvan och anrikningsverket i huvudsak på det sätt som har uppgetts och åtagit sig i målet. Villkoret innehålls.

2	<p>Bolaget skall i god tid innan tillståndet tas i anspråk till länsstyrelsen i Norrbottens län redovisa den slutliga utformningen av dammen för processvattenbassängen och dammarna för sand- och klarningsmagasinen. Av redovisningen skall framgå hur utformningen av dammarna lever upp till i tillämpliga delar, vad som föreskrivs i RIDAS och Gruv- RIDAS, däribland beträffande filterregler, säkerhetsfaktorer för dammstabilitet m.m. Dammarna skall utformas och dammsäkerhetsarbetet bedrivs i enlighet med tillämpliga delar av RIDAS och Gruv- RIDAS.</p> <p>Anläggningsarbetena avseende dammen för processvatten och dammen för klarningsmagasinet skall kontrolleras och slutbesiktas av fristående kontrollant för överensstämmelse med vad som anges i ovan nämnda branschföreskrifter och av bolaget redovisad slutlig utformning av dammarna enligt ovan.</p> <p>Kontrollantens rapporter skall redovisas för länsstyrelsen i god tid innan dammarna tas i drift.</p>	<p>I juni år 2011 redogjorde Northland Resources AB för processvattendammens utförande och konsekvensklassificering till Länsstyrelsen. Byggnationen har skett i enighet med RIDAS och Gruv-RIDAS.</p> <p>Besiktning av färdigställd anläggning gjordes av Norconsult i februari år 2012. Bolaget genomförde kompletteringar innan dammen slutligen togs i bruk i maj år 2012.</p> <p>Tillståndet togs över av Kaunis Iron AB 20 februari 2018.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>
3	<p>För processvattenbassängen och klarningsmagasinet får dämning-gränsen motsvarande nivåerna +168,9 m RH70 respektive 166,8 m RH70 inte överskridas.</p>	<p>Dämninggränsen har inte överskridits i processvattendammen eller klarningsmagasinet under år 2019. Nivån mäts kontinuerligt och alarmvärden har lagts in i processledningssystemet.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>

4	<p>Bolaget skall verka för att begränsa bräddning från verksamheten till recipienten så långt det är tekniskt möjligt. Om bräddning likväl erfordras skall den äga rum när konsekvenserna av bräddning blir så små som möjligt i recipienten.</p> <p>Riktvärde för glödningsrest i fast substans till recipienten utgående vatten är 20 mg/l. Om detta inte kan uppnås, skall anmälan omedelbart lämnas till länsstyrelsen samt en plan för redovisning av de åtgärder som skall genomföras.</p>	<p>Regelbundna kontroller av recipienten har utförts.</p> <p>Avbördningen följer naturliga flödesförhållanden med ökade volymer vid snösmältningsperioden.</p> <p>Riktvärdet för glödningsrest i fast substans har inte överskridits under 2019.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>
5	<p>Om utsläpp i recipienten på basis av uppföljningen avviker från det som angetts i ansökningen, skall bolaget effektivisera vattenbehandlingen enligt länsstyrelsens anvisningar och om avvikelser är betydande, söka omprövning av tillståndsbeslutet.</p>	<p>Jämförelser har gjorts av faktiska utsläpp och beräknade utsläpp i recipienten Muonio älv. Vissa avvikelser föreligger, det medför inte någon påverkan på älvens status.</p> <p>Se avsnitt: 8. Kommenterad sammanfattning av mätningar, beräkningar m.m.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>

6	<p>Bolaget skall vidta åtgärder som så långt möjligt motverkar störande damning. Om störande damning ändå uppkommer åligger det bolaget att anmäla detta till länsstyrelsen som i egenskap av tillsynsmyndighet har att meddela erforderliga föreskrifter för att motverka sådan damning.</p>	<p>Mätning av nedfallande stoft har utförts kontinuerligt under året. Den 13 februari 2019 installerades också en partikelmätare längs logistikkedjan i Bergfors för registrering av PM2,5 och PM10. Utanför industriområdet bedöms inte störande damning ha uppstått med direkt koppling till verksamheten.</p> <p>Se avsnitt: 8. Kommenterad sammanfattning av mätningar, beräkningar m.m.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>
7	<p>Stofthalten i utgående luft från krossar, malmmagasin och kvarnar mätt i normal torr gas i utgående luft från utrustning för stoftavskiljning får inte överskrida gränsvärdet 20 mg/m³. Bolaget skall till länsstyrelsen för godkännande redovisa vilka mätpunkter bolaget avser att inrätta. Om oenighet uppkommer i frågan om mätningar får de hänskjutas till kommissionen (eller den myndighet som övertagit kommissionens uppgifter) för avgörande. Mätningarna skall pågå så länge det kan anses motiverat.</p>	<p>Anordningar för stoftsug saknas.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>

8	<p>Vid korsandet av vattendragen Rässioja och Kiekkajoki där vägtrummor skall läggas ned skall trummorna utformas så att de inte utgör vandringshinder för fiskar, andra vattenlevande organismer eller landlevande djur, vattendragens naturliga bredd bevaras, vattenhastigheten inte förändras nämnvärt, trummorna anläggs minst 30 cm under vattendragens botten, samt lämpligt erosionsskydd användas varvid det översta lagret inte får vara skarpkantat.</p>	<p>En vägtrumma har anlagts vid Rässioja, på det sätt som föreskrivits i villkoret. Vägtrumma i Kiekkajoki har inte varit aktuellt.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>
9	<p>Buller från industriverksamheten skall begränsas och får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå vid bostäder än:</p> <p>50 dB(A) dagtid (kl. 07-18) 45 dB(A) kvällstid (kl. 18-22) 40 dB(A) nattetid (kl. 22-07)</p> <p>Momentana ljud nattetid får utomhus vid bostäder uppgå till högst 55 dB(A).</p> <p>Om de angivna nivåerna, med undantag av buller som härrör från sprängning och varningssiren för sprängning, överskrids skall bolaget underrätta länsstyrelsen om detta och senast en månad efter det att överskridandet har konstaterats redovisa vilka åtgärder eller försiktighetsmått som bolaget har vidtagit eller avser att vidta för att ett överskridande inte skall upprepas.</p>	<p>Ingen mätning av buller har genomförts under 2019 då vindförhållanden under planerad inmätningstid var olämpliga. Mätning genomfördes istället 27 februari 2020.</p> <p>Mätningar under 2018 och 2020 visar på nivåer väl under gällande villkor.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>

10	<p>Produktionssprängning får ske vardagar mellan kl. 07.00 och 18.00 efter tydlig hörbar förvarningssignal. Produktions-sprängning vid annan tidpunkt får medges av länsstyrelsen efter ansökan från bolaget. Vid oenighet i tillståndsfrågan får den hänskjutas till Kommissionen (eller sedan ny gränsälv överenskommelse trätt i kraft miljödomstolen) för avgörande.</p>	<p>Produktionssprängningar har skett vardagar mellan kl. 7.00 och 18.00 under 2019.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>
11	<p>Vibrationer till följd av sprängning i gruvan får i bostäder inte medföra en högre svängningshastighet i vertikalled i sockel än 5 mm/s (mätt enligt SS 460 48 66) vid mer än 5 % av skjutningarna per kalenderår.</p> <p>Om vibrationerna medför en högre svängningshastighet i vertikalled i sockel än 5 mm/s skall bolaget omgående underrätta länsstyrelsen och senast en månad efter det att överskridandet har konstaterats, redovisa vilka åtgärder eller försiktighetsmått som bolaget har vidtagit eller avser att vidta för att ett överskridande inte skall upprepas.</p>	<p>Vibrationer till följd av sprängning under 2019 har inte överskridit villkoret för svängningshastighet i vertikalled på 5 mm/s. Se avsnitt: 8. Kommenterad sammanfattning av mätningar, beräkningar m.m.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>

12	<p>Luftstötuvågor till följd av sprängning i gruvan får vid bostäder inte överstiga 200 Pascal (frifältsvärde). Om nivån 100 Pascal (frifältsvärde) överskrids, ska bolaget omgående underrätta länsstyrelsen och senast en månad efter det att överskridandet har konstaterats, redovisa vilka åtgärder eller andra försiktighetsmått som bolaget har vidtagit eller avser att vidta för att överskridande inte skall upprepas.</p>	<p>Luftstötuvågor till följd av sprängning i gruvan har inte överskridit villkoren på 100 Pa respektive 200 Pa under 2019. Se avsnitt: 8. Kommenterad sammanfattning av mätningar, beräkningar m.m.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>
13	<p>En detaljerad säkerhetsrapport som är anpassad till driftförhållandena skall ges in till länsstyrelsen senast sex månader före driftstart. Bolaget skall vid den tidpunkten ha genomfört mer detaljerade riskanalyser och integrerat resultaten av dessa i säkerhetsrapporten samt även redovisa de åtgärder riskanalyserna föranlett. En intern plan för räddningsinsatser skall fogas till säkerhetsrapporten. En användnings- och kontrollplan för sprängmedel, där det bland annat tas upp frågan om minskning av kvävebelastning, skall samtidigt redovisas.</p>	<p>En säkerhetsrapport har lämnats in av Kaunis Iron AB 2018-06-20.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>
14	<p>Bolaget skall vidta skäliga åtgärder för att minimera intrång och skador som verksamheten kan innebära för renskötseln. Det ankommer på bolaget att samråda med Muonio koncessionssameby om åtgärder och eventuell skadereglering. Bolaget skall utse kontaktperson inom bolaget för samråden.</p>	<p>Kontaktpersoner har utsetts och samråd har hållits.</p> <p>Samverkansavtal med samebyn har upprättats under 2018.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>

15	<p>Ett förslag till kontrollprogram för drift, utsläpp och inverkan (inklusive byggnads-, drifts- och efterbehandlingsskedet) skall upprättas och översändas för godkännande till Länsstyrelsen i Norrbottens län och för yttrande till Lapplands ELY-central. Kontrollprogram för byggnadsskedet skall upprättas senast en månad innan större mark- och anläggningsarbeten påbörjas. Vidare skall ett program för kontroll av driften av verksamheten upprättas och översändas för godkännande till Länsstyrelsen i Norrbottens län och för yttrande till Lapplands ELY-central senast tre månader innan driften av gruvan startar. Kontrollprogrammen skall innefatta de påverkningar som kan uppkomma i berörda vattendrag. Störningar och exceptionella händelser skall omedelbart anmälas till tillsynsmyndigheter.</p>	<p>Bolaget har lämnat in kontrollprogram för byggskedet i februari år 2011 samt kontrollprogram för produktionsskedet i juli år 2012 till Länsstyrelsen. Lapplands ELY-central har också tilldelats exemplar. Kontrollprogram för driftstopp har lämnats in i oktober år 2014.</p> <p>Ett reviderat kontrollprogram för driftskedet har lämnats in till Länsstyrelsen i maj 2018, på tillsynsmöte 2018-06-19 beslutades att Länsstyrelsen sänder över det till Lapplands ELY-central för yttrande.</p> <p>Under 2019 har utredningar genomförts som underlag till verksamhetens kontrollprogram. Utredningar har b.la bestått av en hydrologisk modellering av Muonio älv för att klargöra hur utsläpp från verksamheten sprids och späds i recipienten. Vidare har grundvattenrör installerats för övervakning av omgivningspåverkan på grundvattennivåer till följd av länshållning samt grundvattenkemi till följd av pågående verksamhet. Detta kan komma att medföra revidering av verksamhetens kontrollprogram, vilket planeras inlämnas till Länsstyrelsen i maj 2020.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>
----	--	--

16	<p>Bolaget skall kontrollera inverkan på fiskbestånd och fiske på ett av Fiskeriverkets utredningskontor i Luleå och Lapplands arbetskrafts- och näringslivscentrals fiskeriavdelning godkänt sätt. Undersökningsprogram skall överlämnas till de nämnda myndigheterna innan någon mera betydande avledning av vatten från gruvområdet sker. Resultat från undersökningarna skall tillställas de angivna myndigheterna på sätt dessa föreskriver.</p>	<p>Kontroll av inverkan på fiskebestånd och fiske har utförts under 2019. Se avsnitt: 8.</p> <p>Kommenterad sammanfattning av mätningar, beräkningar m.m. för omfattning av genomförda undersökningar.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>
17	<p>Om tvist rörande kontroll- eller undersökningsprogram enligt punkterna 15 och 16 uppkommer mellan bolaget och de angivna myndigheterna skall tvisten enligt nu gällande regelsystem av sökanden hänskjutas till Gränsälvskommissionen (sedan ny gränsälvs överenskommelse trätt i kraft till miljödomstolen).</p>	<p>Ingen tvist har uppkommit 2019.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>
18	<p>Sökanden skall betala en fiskevårdsavgift om 75 000 kr.</p> <p>Avgiften skall betalas till Fiskeriverkets utredningskontor i Luleå senast vid utgången av januari månad år 2011.</p>	<p>Avgiften är erlagd.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>

19	<p>Nu meddelade tillstånd skall såvitt avser anläggningsarbeten ha tagits i anspråk senast den 31 december 2014 vid äventyr att tillståndet annars förfaller. Tillståndet till gruvverksamheten och driften av anrikningsverk med därtill hörande anordningar gäller till år 2025. Om fortsatt verksamhet därefter avses ske ankommer det på bolaget att senast den 31 december 2023 inkomma med ansökan om omprövning av tillståndsvillkoren.</p>	<p>Tillståndet togs i anspråk i januari år 2011.</p> <p>Tillståndet övertogs av Kaunis Iron AB 20 februari 2018.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>
20	<p>Efterbehandling av ianspråktagna områden skall utföras på det sätt bolaget redovisat i ansökningshandlingarna. En efterbehandlingsplan (inklusive gråberg, sand mm.) skall upprättas innan gruvans byggnadsskede påbörjas och redovisas till länsstyrelsen.</p>	<p>Efterbehandlingsplan redovisades i ansökningshandlingarna.</p> <p>2018-12-11 har en ny avfallhanteringsplan med efterbehandlingsplan inlämnats till Länsstyrelsen.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>
21	<p>Deponering av gråberg skall ske i enlighet med vad bolaget redovisat i målet.</p>	<p>Gråberg har deponerats under 2019 deponerats i enlighet med vad bolaget redovisat i målet. Se avsnitt: 8. Kommenterad sammanfattning av mätningar, beräkningar m.m.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>

22	<p>Avslutning och efterbehandling skall ske i enlighet med vid var tid gällande avslutnings- och efterbehandlingsplan. Det ankommer på bolaget att successivt uppdatera planer enligt ovan nämnda tillståndsvillkor. En slutlig, detaljerad efterbehandlingsplan skall lämnas in till Länsstyrelsen i Norrbottens län i god tid innan verksamheten upphör eller det blir aktuellt med slutlig efterbehandling av något delområde.</p>	<p>2018-12-11 har en ny avfallhanteringsplan med efterbehandlingsplan inlämnats till Länsstyrelsen.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>
23	<p>Tillståndet är för sin giltighet beroende av att bolaget ställer säkerhet i form av en bankgaranti för kostnaderna för det avhjälpande av en miljöskada och de andra återställningsåtgärder som verksamheterna kan föranleda. Säkerheten skall utgöras av ett belopp om 10 300 000 kr innan tillstånden tas i anspråk och därefter 6,1 kr per m² tillkommande yta av sandmagasinet och 11,4 kr per m² tillkommande yta av gråbergsupplaget. Det ankommer på bolaget att till länsstyrelsen redovisa bankgarantier i enlighet med vad som här föreskrivits.</p> <p>Bolaget skall varje år till länsstyrelsen redovisa behovet av och kostnaderna för resterande efterbehandling. Om avsatta medel i väsentlig grad överstiger beräknade kostnader får länsstyrelsen medge att säkerheten sänks.</p>	<p>Kaunis Iron AB har ställt en bankgaranti under 2018.</p> <p>Kaunis Iron AB har 2019-11-15 redovisat behovet av och kostnaderna för tillkommande efterbehandling och ställt en utökad ekonomisk säkerhet på det uppräknade beloppet för 2019.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>

24	<p>Avrymningsmassor av morän och torv och sådana massor som på annat sätt tas ut i gruvverksamheten skall lagras i den omfattning som krävs för efterbehandlingen av verksamhetsområdet och användas för detta ändamål.</p>	<p>Avbanade massor av morän från dagbrottet finns sedan tidigare upplagda dels i västra delen av gråbergssupplaget samt centralt i upplaget tillsammans med torv.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>
25	<p>Förstagångsbesiktning av anrikningsverket, sandledningar, pump- och krosstationer, samt bandtransportörer skall genomföras senast sex månader efter det att anrikningsverket tagits i drift. Besiktningssrapporten skall inges till länsstyrelsen.</p>	<p>En förstagångsbesiktning har utförts av HIFAB i augusti år 2013.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>
26	<p>Bolaget skall anmäla till länsstyrelsen när tillstånden har tagits i anspråk och när anrikningsverket har tagits i drift. Det åligger bolaget att till länsstyrelsen redovisa alla uppgifter om de tillståndsgivna verksamheterna som länsstyrelsen begär.</p>	<p>Anmälan har skett till Länsstyrelsen vid övertagande av tillstånd 20 februari 2018.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>
27	<p>Det ankommer på länsstyrelsen att i sin egenskap av tillsynsmyndighet meddela de anvisningar som kan erfordras för att bolaget skall anses ha uppfyllt de av Gränsälvscommissionen meddelade villkoren för tillståndsgivna verksamheter. Om bolaget och länsstyrelsen är oense om vad som krävs kan frågorna enligt det gällande regelsystemet hänskjutas till kommissionen för avgörande (efter avvecklingen av kommissionen till miljödomstolen).</p>	<p>Länsstyrelsen har begärt en ändring av villkor 23 hos mark- och miljödomstolen, beslut erhöles 2019-12-12. Beslutet är överklagat av Kaunis Iron AB till mark- och miljööverdomstolen.</p> <p>Villkoret innehålls.</p>

8. Kommenterad sammanfattning av mätningar, beräkningar m.m.

5 § 8. En kommenterad sammanfattning av resultaten av mätningar, beräkningar eller andra undersökningar som utförts under året för att bedöma verksamhetens påverkan på miljön och människors hälsa

Kommentar: Här bör redovisas de mätningar, beräkningar och andra undersökningar som följer av t.ex. villkor för verksamheten, föreläggande och de föreskrifter som inte omfattas av 5h-5i §§ och kan gälla t.ex. utsläpp, energi och råvaruförbrukning, produktion av avfall samt transporter till och från anläggningen. Värden till följd av villkor redovisas där så är möjligt i SMP:s emissionsdel.

Mätningar och undersökningar har under 2019 utförts för att skapa en bild över verksamhetens påverkan på omgivningen. Följande mätningar och undersökningar redovisas:

1. Ytvatten
2. Grundvatten
3. Naturvärden och intressen
4. Luftkvalitet och damning
5. Vibrationer och luftstötsvågor
6. Gruvavfall
7. Övrigt Avfall
8. Energiförbrukning
9. Miljötillbud

1. Ytvatten

1.1. Intaget vatten från Muonio älv

Under år 2019 har 410 755 m³ vatten tagits in från Mounio älv, se **Fel! Hittar inte referenskälla.** nedan.

Tabell 1. Intag av vatten från Muonio älv 2019.

Datum Start	Volym (m ³)	Medelflöde under intagningsstillfället (m ³ /h)
2019-01-01	43 688	455
2019-01-05	12 443	25,92
2019-01-25	81 438	678,65
2019-01-30	10 194	25,55
2019-02-15	43 085	897
2019-02-17	8659	27,75

2019-03-02	29 067	605,57
2019-03-04	2 764	28,79
2019-03-08	28 537	594,53
2019-03-10	1 427	59,49
2019-03-12	23 874	497,38
2019-03-14	10 913	25,26
2019-10-01	114 666	52,45
Totalt 2019	410 755	52,45

1.2. Avbördning till Muonio älv

Under år 2018 har cirka 1,9 miljoner m³ vatten avbördats från klarningsmagasinet till Muonio älv, se **Fel! Hittar inte referensälla.** nedan.

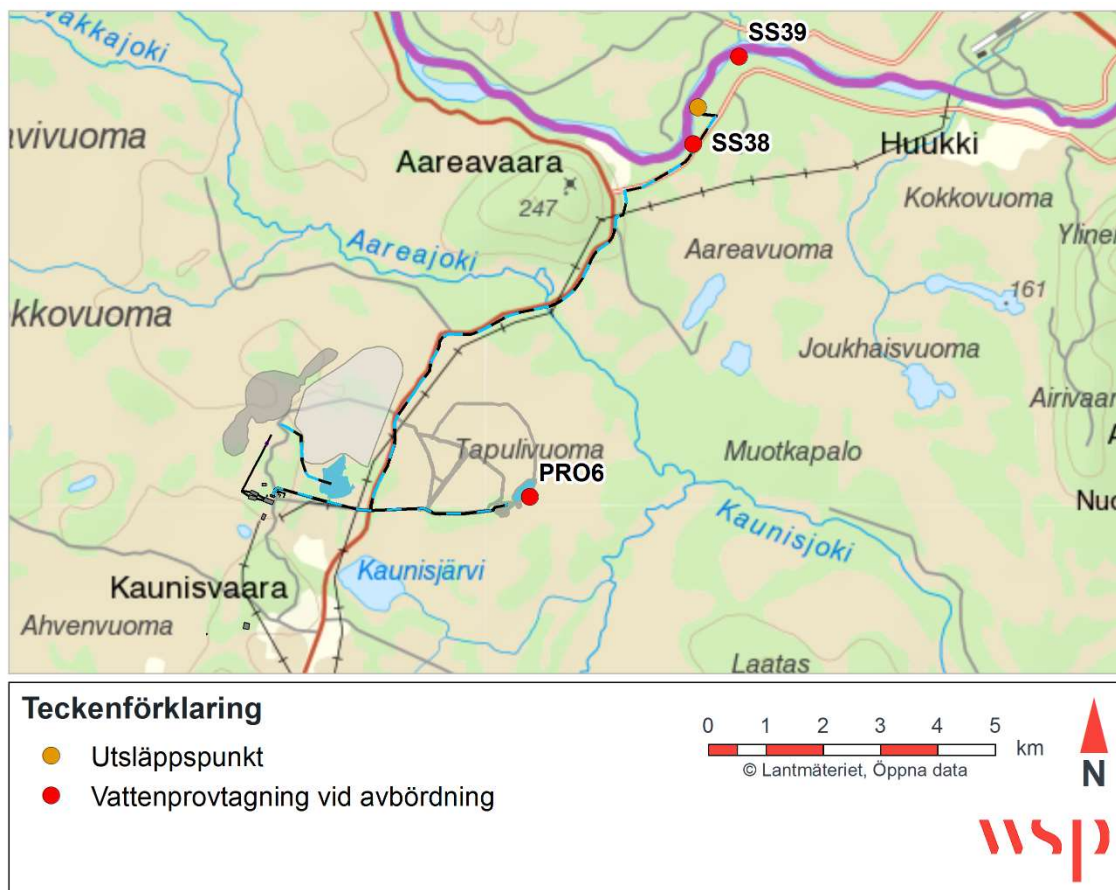
Tabell 2. Avbördat vatten till Muonio älv 2019.

Datum Start	Datum Stopp	Volym (m ³)	Medelflöde under avbördningstillfället (m ³ /h)
2019-04-16	2019-05-21	1 076 225	1 281
2019-05-30	2019-06-07	140 472	739
2019-06-23	2019-06-28	199 192	1 660
2019-08-20	2019-08-24	192 544	1 888
2019-09-09	2019-09-12	145 430	1 913
2019-09-30	2019-10-04	30 646	1 277
2019-10-01	2019-10-04	144 044	1 655
Totalt 2019		1 928 553	1488

Faktisk avbördning till Muonio älv under år 2019 har jämförts med beräknad avbördning som redovisats i handlingar till tillståndsansökan för gällande verksamhetstillstånd. Faktisk avbördning ligger i nivå med det som angetts för år 4.

1.3. Ytvattenkvalitet Muonio älv

Vid avbördning till recipienten tas prover i utgående vatten från klarningsmagasinet (PRO6) samt cirka 650 m uppströms (SS38) och cirka 1 200 m nedströms (SS39) utsläppspunkten i Muonio älv (se Figur 3).

Figur 3. Lokalisering av provtagningspunkter för utgående vatten vid avbördning. PRO6 är lokaliserad i ett pumphus vid klarningsmagasinet. SS38 är lokaliserad cirka 650 m uppströms utsläppspunkten i Muonio älv. SS39 ligger cirka 1 200 m nedströms utsläppspunkten i recipienten.

Utgående vatten från klarningsmagasinet har analyserats för vattenkemiska parametrar i enlighet med kontrollprogrammet. Ett antal signifikanta parametrar har valts ut och presenteras som årsmedel-, min- och maxvärden i tabell 3. Parametrar, som omfattas av bedömningsgrunder/gränsvärden enligt Havs- och vattenmyndigheten HVMFS 2018:17, 2015:4 eller bedömningsgrunder enligt Naturvårdsverkets rapport 4913; Bedömningsgrunder för miljö kvalitet, sjöar och vattendrag; har tillståndsklassats.

Tabell 3. Årsmedelvärden för signifikanta parametrar i utgående vatten (PRO6) och recipientvatten (SS38 och SS39). Uppmätta min- respektive maxvärden som lösta halter redovisas under årsmedelvärdet. För värden under detektionsgränsen har halva detektionsgränsen använts. Vissa årsmedelvärden har färgats i enlighet med bedömningsgrunder (i Naturvårdsverkets rapport 4913 samt bedömningsgrunder/gränsvärden i Havs- och vattenmyndigheten HVMFS 2018:17 och 2015:4) där blå=hög status, grön=god status och gul=uppnår ej god status.

Parameter	Enhet	SS38 medel	SS38 max	SS39 medel	SS39 max	PRO6 medel	PRO6 max
Suspenderat material	mg/l	1,48	5,90	1,75	5,80	5,92	22,56
Sulfat	mg/l	2,60	4,40	4,37	7,50	62,67	71,00

Alkanitet	mmol/l	0,27	0,46	0,33	0,62	1,61	2,68
Syrgashalt	mg/l	10,90	12,00	11,05	12,00	9,75	11,00
Syretärande ämnen (CODMn)	mg/l	5,85	9,10	7,18	17,00	6,67	8,40
Turbiditet	FNU	0,98	2,10	1,12	1,90	5,25	17,80
pH		7,05	7,35	7,08	7,43	7,49	7,88
Totalfosfor	µg/l	8,18	16,00	8,16	17,00	11,00	12,00
Totalkväve	µg/l	178	220	228	350	1150	1500
Koppar	µg/l	1,04	4,70	1,07	4,80	3,66	6,50
Zink	µg/l	1,15	2,70	1,79	7,60	4,41	15,00
Kadmium	µg/l		0,000	0,005	0,006	0,025	0,081
Bly	µg/l	0,03	0,06	0,06	0,19	0,19	0,40
Krom	µg/l	0,18	0,24	0,21	0,42	0,15	0,22
Nickel	µg/l	0,19	0,28	0,21	0,27	1,22	1,90
Arsenik	µg/l	0,04	0,06	0,05	0,08	0,18	0,27
Kobolt	µg/l	0,05	0,06	0,05	0,08	0,16	0,21
Ammoniak	µg/l			0,026	0,084	0,684	1,458
Nitrat	µg/l	93,13	107,36	47,01	107,94	1206,73	3281,90
Uran	µg/l	0,08	0,16	0,10	0,18	1,15	2,10

Generellt uppnås önskat tillstånd både uppströms (SS38) och nedströms (SS39) utsläppspunkten, med undantag för turbiditet och koppar. Årsmedelvärde för turbiditet för provpunkterna SS38 och SS39 visar på svag till måttlig turbiditet med högst värden i april-maj under tiden för snösmältning. Årsmedelvärdet för totalhalt för koppar uppnår ej god status, varken upp- eller nedströms utsläppspunkten. Den biotillgängliga halten uppfyller med all sannolikhet bedömningsgrunden. Total utsläppsmängd av de viktigaste metallerna, näringsämnen och salterna har beräknats och redovisas i tabell 4. Utgångspunkten har varit årsmedelkoncentrationer och total avbördad vattenvolym.

Tabell 4. Uppskattade totala mängder metaller och näringsämnen i utgående avbördat vatten under år 2019.

Parameter	Totalt utsläpp under år 2019 (kg)
Sulfat	120855,99
Klorid	190926,75
Totalkväve	2217,84
Totalfosfor	21,21
Koppar	7,05
Zink	8,51
Uran	2,21
Kadmium	0,05

Bly	0,36
Krom	0,29
Nickel	2,35
Arsenik	0,35
Aluminium	14,54
Järn	1,05
Kobolt	0,3

Resultaten för ytvattenkvalitet i Muonio älv (provtagningsspunkt SS39) under 2019 har också jämförts med beräknad belastning på recipienten som ingivits i ansökningshandlingarna till gällande tillstånd. Avvikelse från beräknade värden uppvisas för ammoniak (NH_4^+), nitrit (NO_2^-) och nitrat (NO_3^-). De uppmätta värdena av dessa ämnen är högre än de beräknade värdena. Faktisk medelhalt av totalt kväve är dock mindre än beräknat värde.

Nitrat relateras till sprängämnen som används i gruvverksamhet samt växtnäring som används i jordbruket. Ammoniak har främst sitt ursprung från jordbruk som använder eller har använt stallgödsel som växtnäring. Nitrit kommer framförallt från oxidation av ammoniak som utförs av mikrober, vilket förekommer vid jordbruksverksamhet. Det har tidigare funnits jordbruksverksamhet i området kring Muonio älv, varför det är troligt att tidigare jordbruksverksamhet bidrar till halterna av ammoniak och nitrit i Muonio älv.

En del av förklaringen är att det även vid referenspunkten (provtagningsspunkt SS38) registreras avvikelser från beräknad belastning på Muonio älv, särskilt för nitrat och nitrit men också ammoniak, dock är avvikelsen mindre än vid SS39.

Resultaten visar att gruvverksamheten och jordbruksverksamhet bidrar till kväveföreningar i Muonio älv. Även om det finns avvikelser från beräknade värden, medför det inte någon påverkan på älvens status (enligt HVMFS 2018:17 och 2015:4).

Inga andra ämnen överstiger beräknade halter på något betydande sätt (avvikelse ligger inom mätosäkerheten) från vad som angetts i ansökningshandlingar.

1.4. Hydrologisk modell Muonioälven

Under året har verksamhetens påverkan på Muonio älv utretts. WSP Sverige AB har på uppdrag av Kaunis Iron upprättat en hydrologisk modell över ca 50 km av Muonio älv. Syftet är att klargöra hur det avbördade vattnet från verksamheten sprids och späds i recipienten. Syftet är vidare att skapa ett effektivt verktyg för utvärdering och bedömning av insamlade miljödata samt möjliggöra noggranna prognoser av verksamhetens förhållande till recipienten vid förändrade förutsättningar hos verksamhet och recipient.

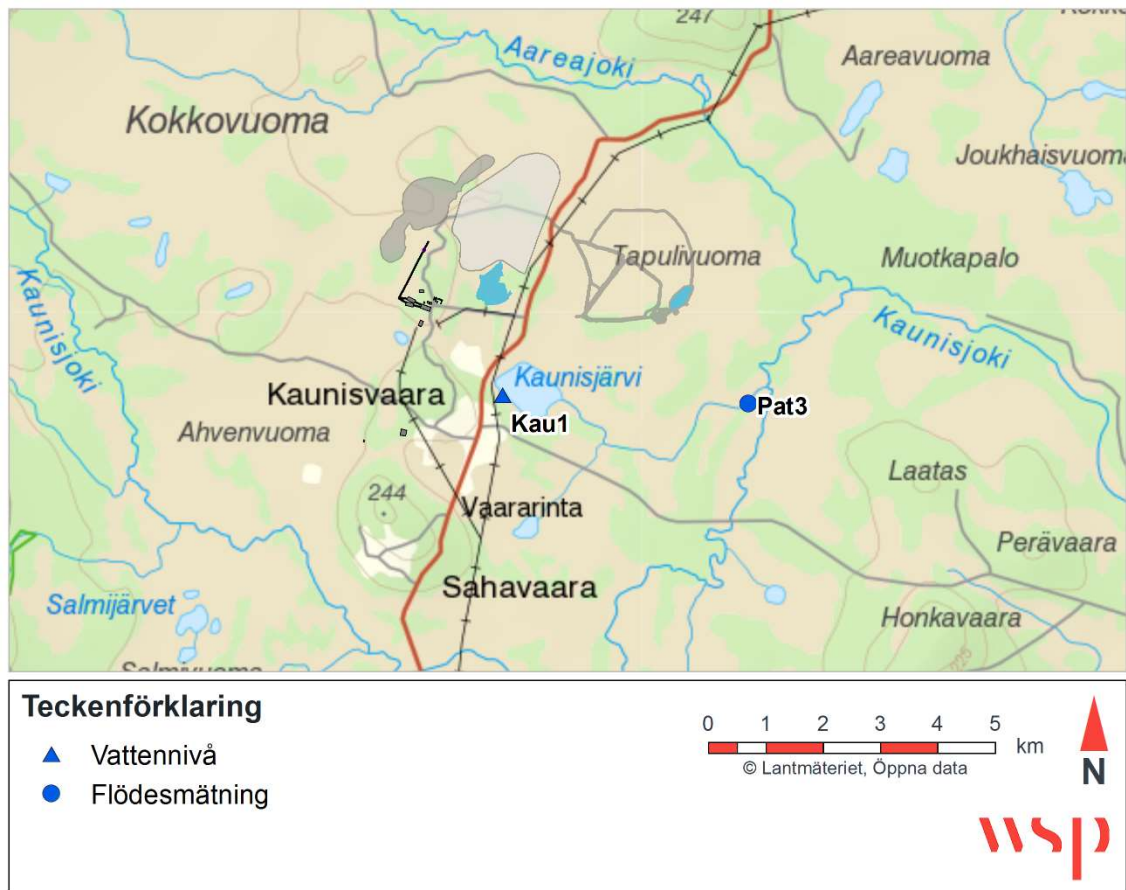
Modellen har lyckats att beskriva älvens vattentransport väl i jämförelse med uppmätta verkliga värden. Resultatet visar att utsläppsplymen av bräddvatten håller sig längs älvens östra sida till och med strax nedströms provpunkt SS39. Där svänger älven och byter riktning, vilket bidrar till att bräddvattnet sprids och späds över hela älvens bredd. Utifrån förhållandet mellan älvens flöde och utsläppsflödet från bolaget varierar längden av delsträckan som omfattas av detta förhållande mellan ca 2–7 km. Provpunkten SS39 ligger i utsläppsplymens centrumlinje och utifrån ansatta scenarier beräknas 0,06–1,73% av vattnet i mätpunkten ha sitt ursprung i utsläppet från verksamheten. I provpunkten SS55 har avbördat vatten blandats ut över hela älvens bredd och djup och där beräknas mellan 0,006–0,64% av vattnet i mätpunkten ha sitt ursprung från verksamheten.

Utredningen är en viktig del i att klargöra eventuella ändringsbehov av befintlig recipientkontroll i Muonioälven och en del av Kaunis Irons AB:s arbete med kunskapsuppbyggande åtgärder.

1.5. Övriga vattendrag och sjöar i anslutning till anläggningen

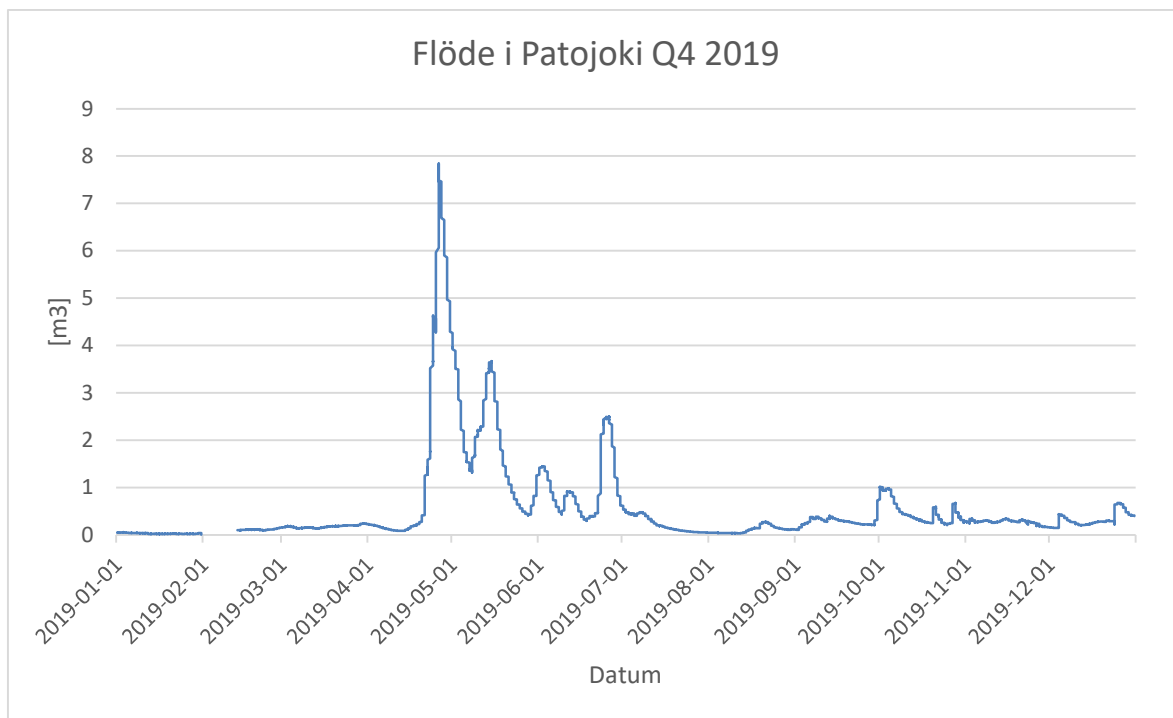
Utöver provtagning av utgående vatten samt recipienten vid avbördning, utförs vattenprovtagning i närliggande vatten till gruvområdet. Provtagningen inkluderar Aareaajoki (SS56), Rässioja (SS15), Ruuttijärvi (SS14), Kaunisjärvi (SS10 sjö– två djup, 1 m och 3 m), Patojoki (SS23) samt Kaunisjoki (SS09 och SS21). Syftet är att följa upp utvecklingen i vattendragen/sjöarna under en längre tidsperiod. Rässioja och Ruuttijärvi klassas inte som vattenförekomster och omfattas inte av miljökvalitetsnormer (MKN).

I Patojoki och Kaunisjärvi har uppföljning av flöde respektive vattennivå skett med automatiska mätningar vid lokaler presenterade i Figur 4.

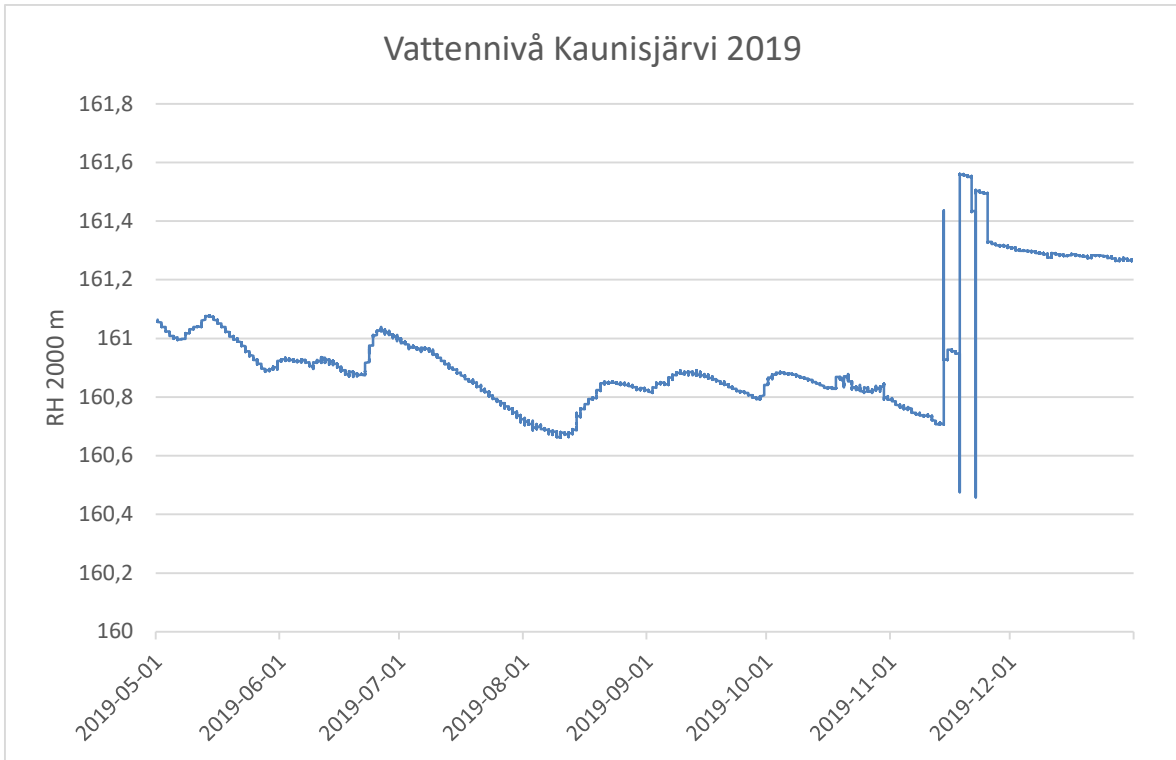
Figur 4. Lokalisering av automatiska mätstationer för flöde och nivåmätning.

Under 2019 har automatiska nivåmätningar skett i Patojoki, se figur 5. Genom att kontinuerligt mäta nivån och korrelera den med uppmätt flöde fås en modell fram, för att på så sätt kunna följa upp flödet genom de kontinuerliga nivåmätningarna.

Figur 2. Automatisk flödesmätning i Patojoki 2019

Under 2019 har automatiska nivåmätningar skett i Kaunisjärvi, se figur 6. Vattennivåmätaren i Kaunisjärvi uppvisade rekordlåga nivåer efter sommaren 2018, vilket var ett ovanligt torrt år. I oktober/november slutade nivågivaren att fungera då slam och annat bråte spolats upp mot den. En anmälan om vattenverksamhet för att kunna rensa bort sedimentet kring mätaren lämnades in till Länsstyrelsen i Norrbottens län under kvartal ett. Beslut lämnades 28 maj 2019 och arbetet genomfördes under det fjärde kvartalet. Mätningarna återupptogs efter färdigställande och genom kalibrering har tillförlitliga värden uppmätts från 1 maj 2019.

Figur 6 Automatisk nivåmätning i Kaunisjärvi 2019. Avvikelser under fjärde kvartalet beror på kalibrering av mätinstrument.

2. Grundvatten

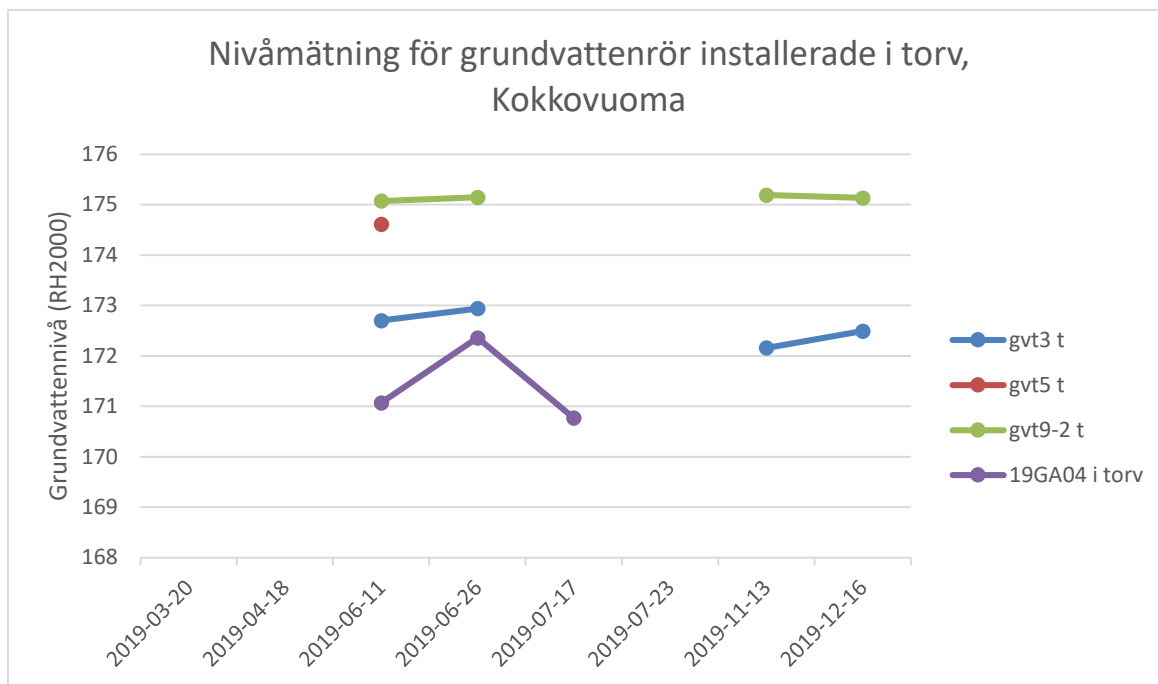
2.1. Grundvattennivåer

Grundvattennivåer följs upp norr och väster om dagbrottet, se figur 7.

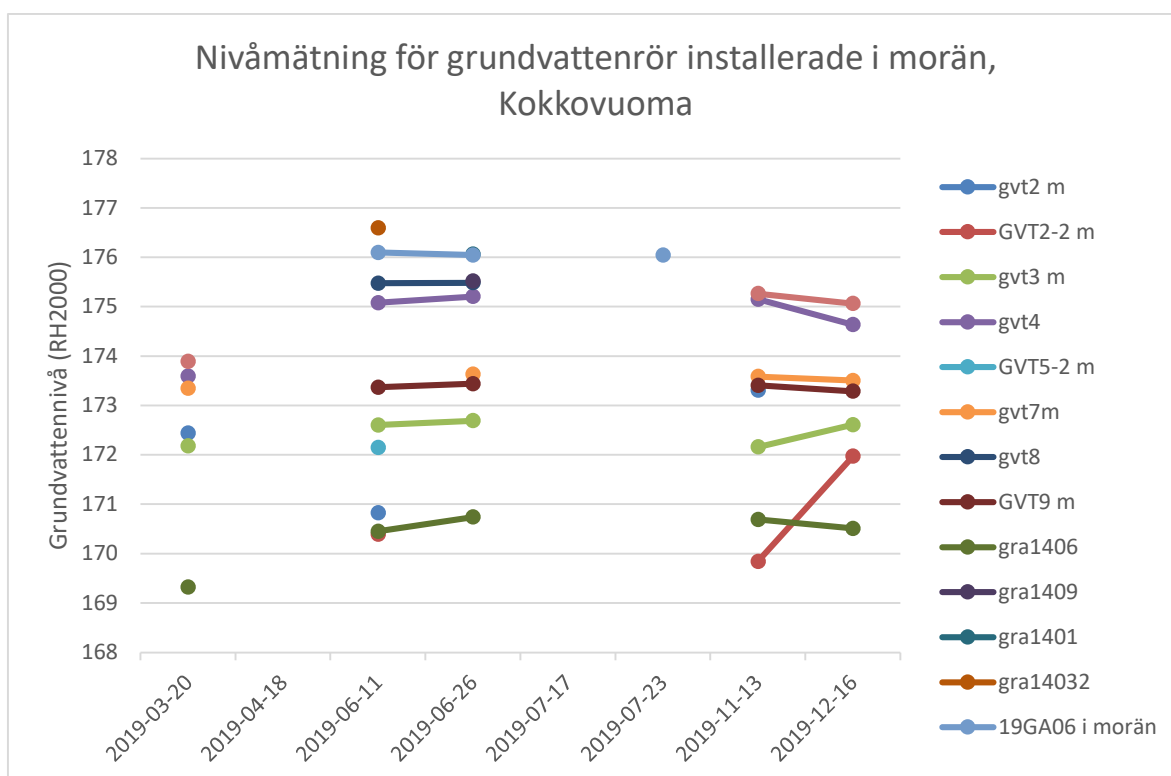

Figur 7. Lokalisering av mätpunkter för grundvattennivå på myrmark som omger dagbrottet i nordväst. Vissa grundvattenrör mäts fem gånger per år medan andra mäts manuellt på årsbasis. Fyra av rören mäts dessutom kontinuerligt med automatiska mätstationer.

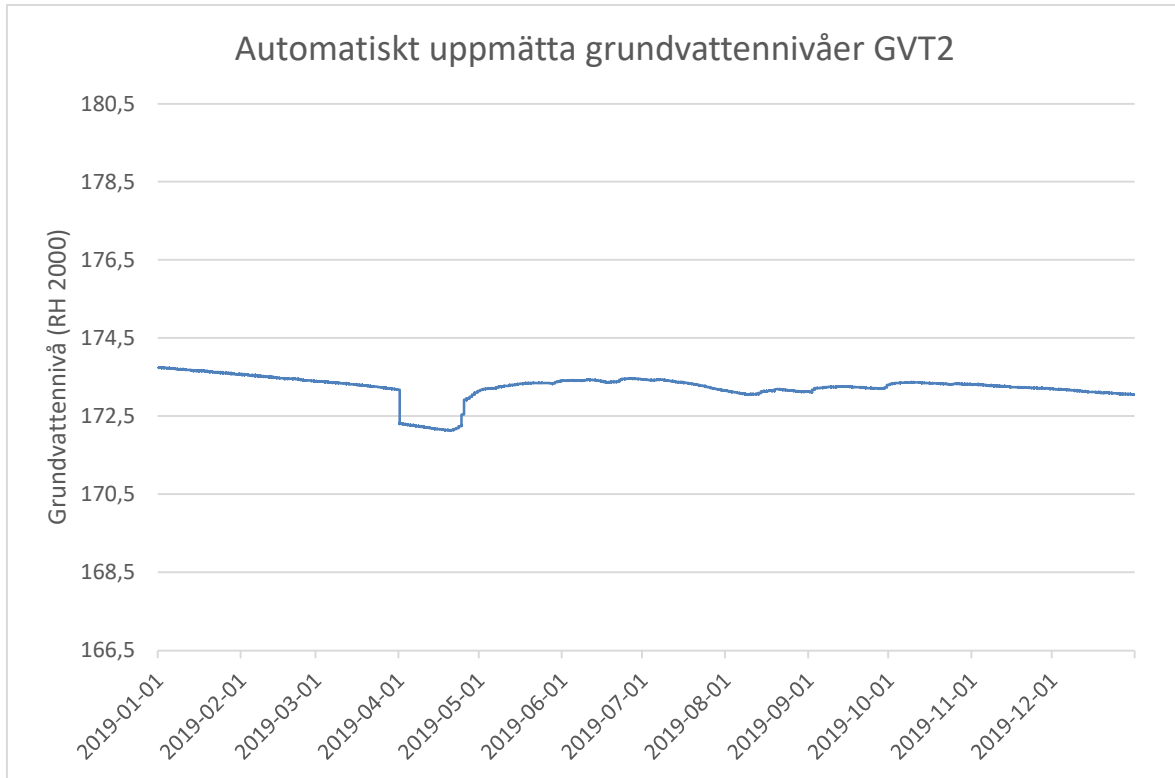
Resultatet av grundvattenmätningarna för år 2019 presenteras i figur 8–15.

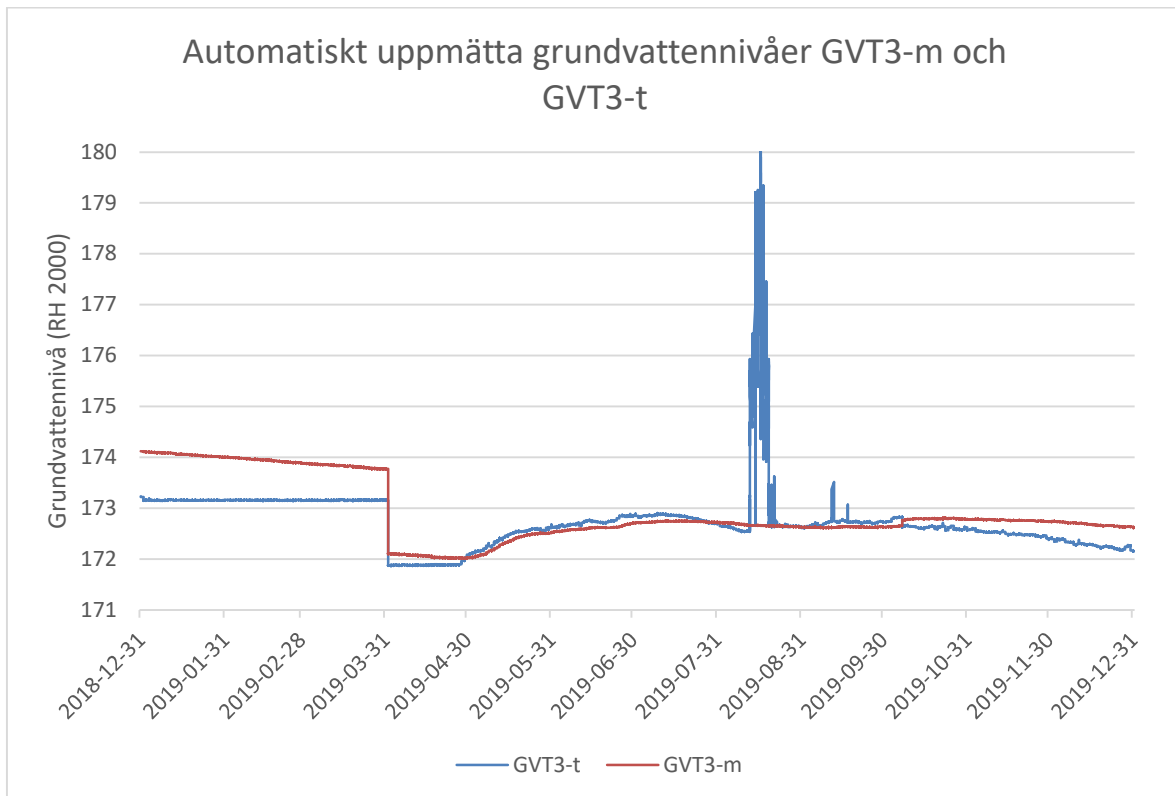
Figur 8. Resultat från manuellt uppmätt grundvattennivå i rör installerade i torv, väster om dagbrottet. vid mätningar under kvartal 4 var det is vid punkterna GVT5t och 19GA04 i torv.

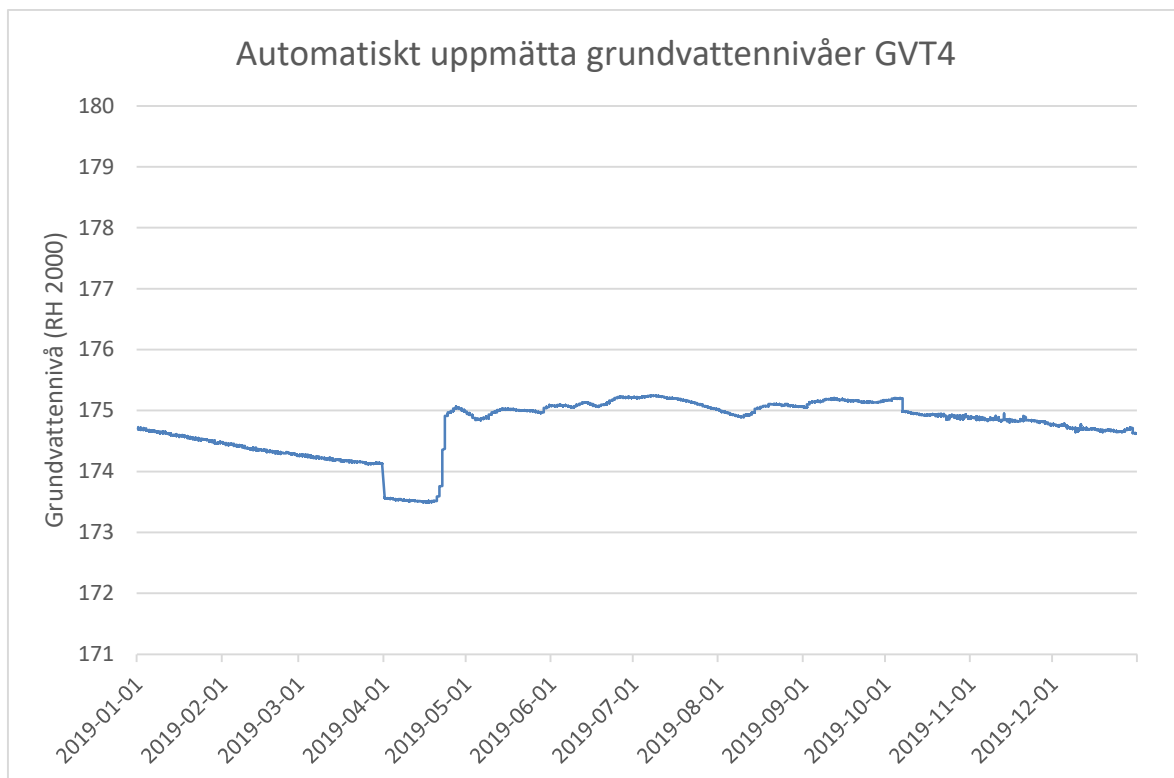
Figur 9. Manuellt uppmätta grundvattennivåer i rör installerade i morän, väster om dagbrottet. För ej angivna värden under fjärde kvartalet var det vid mättillfället is i grundvattenrör.

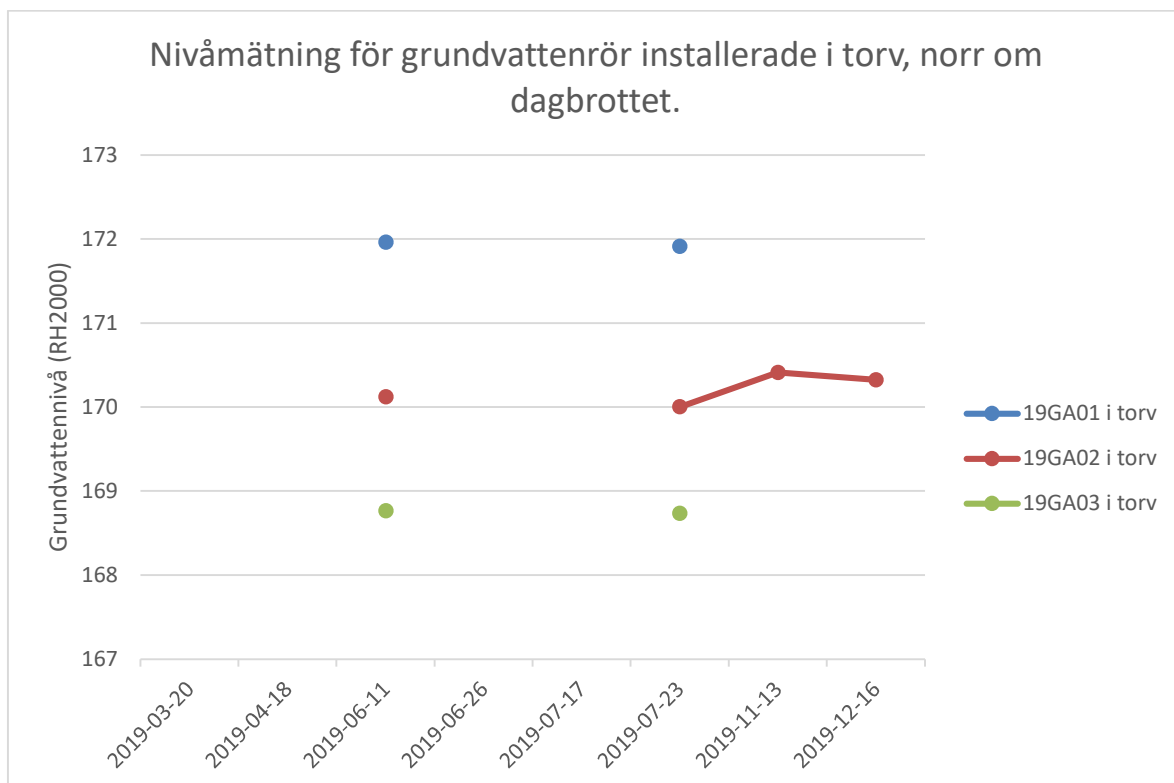
Figur 10. Automatiskt uppmätta grundvattennivåer för GVT2 2019, väster om dagbrottet.

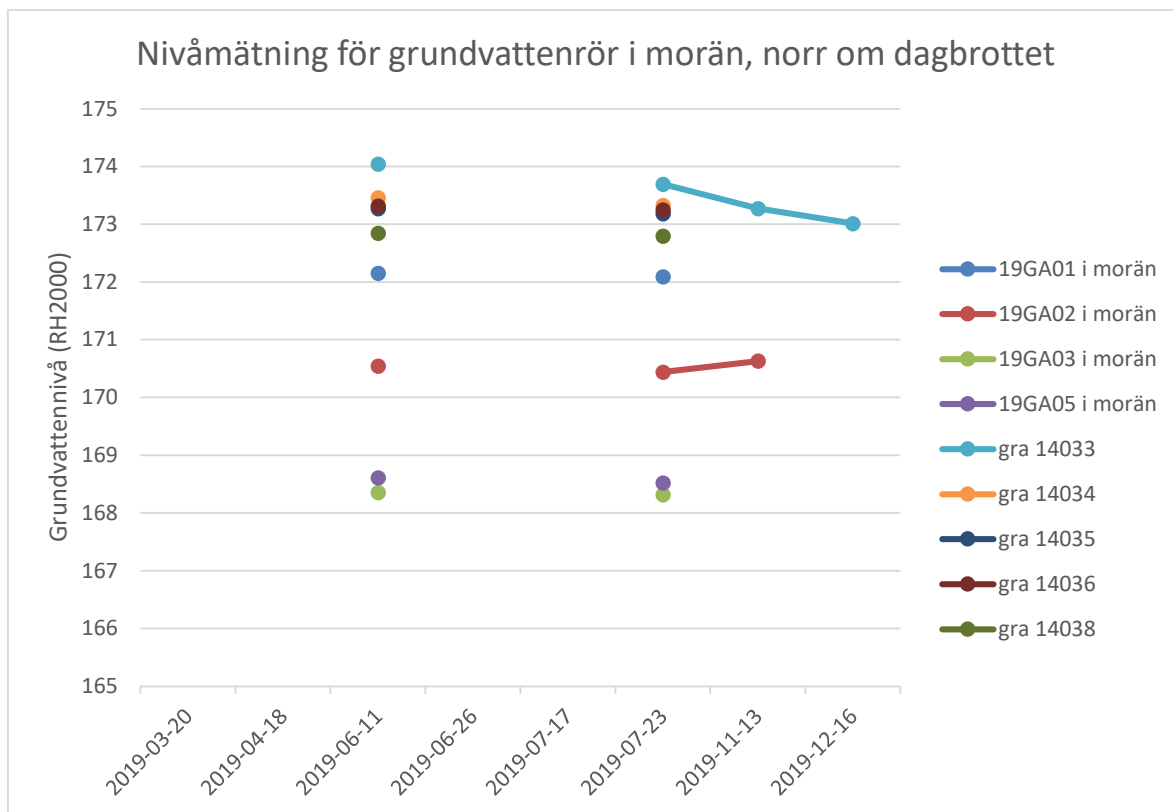
Figur 11. Automatiskt uppmätta grundvattennivåer för GVT3-m och GVT3-t 2019, väster om dagbrottet.

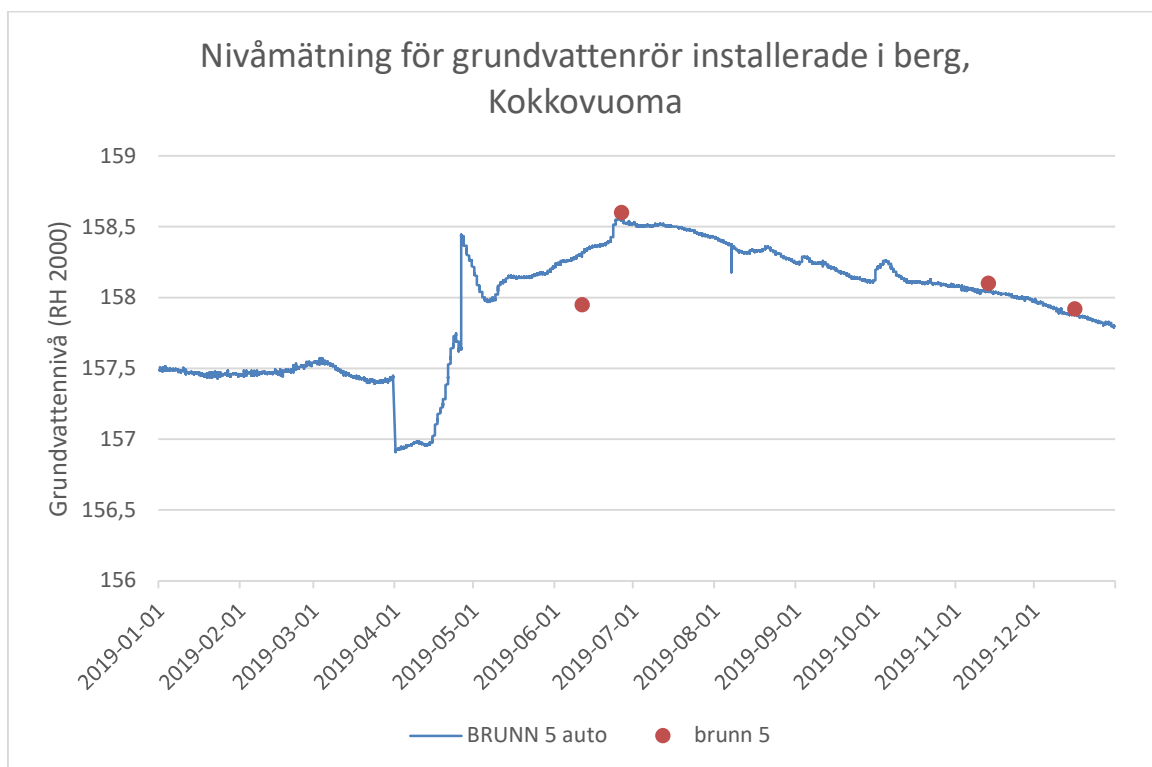
Figur 12. Automatiskt uppmätta grundvattennivåer för GVT4 2019, väster om dagbrottet.

Figur 13. Resultat från manuellt uppmätta grundvattennivåer i rör installerade i torv, norr om dagbrottet 2019. Vid grundvattentrör 19GA01, och 19GA03 var det is vid mättillfällena i kvartal 4.

Figur14. Resultat från manuellt uppmätta grundvattenrör installerade i morän, norr om dagbrottet 2019. Vid nedmätning 2019-11-13 och 2019-12-16 var det is i de flesta grundvattenrör varför resultat endast kunde utläsas vid 19GA02 och gra14034.

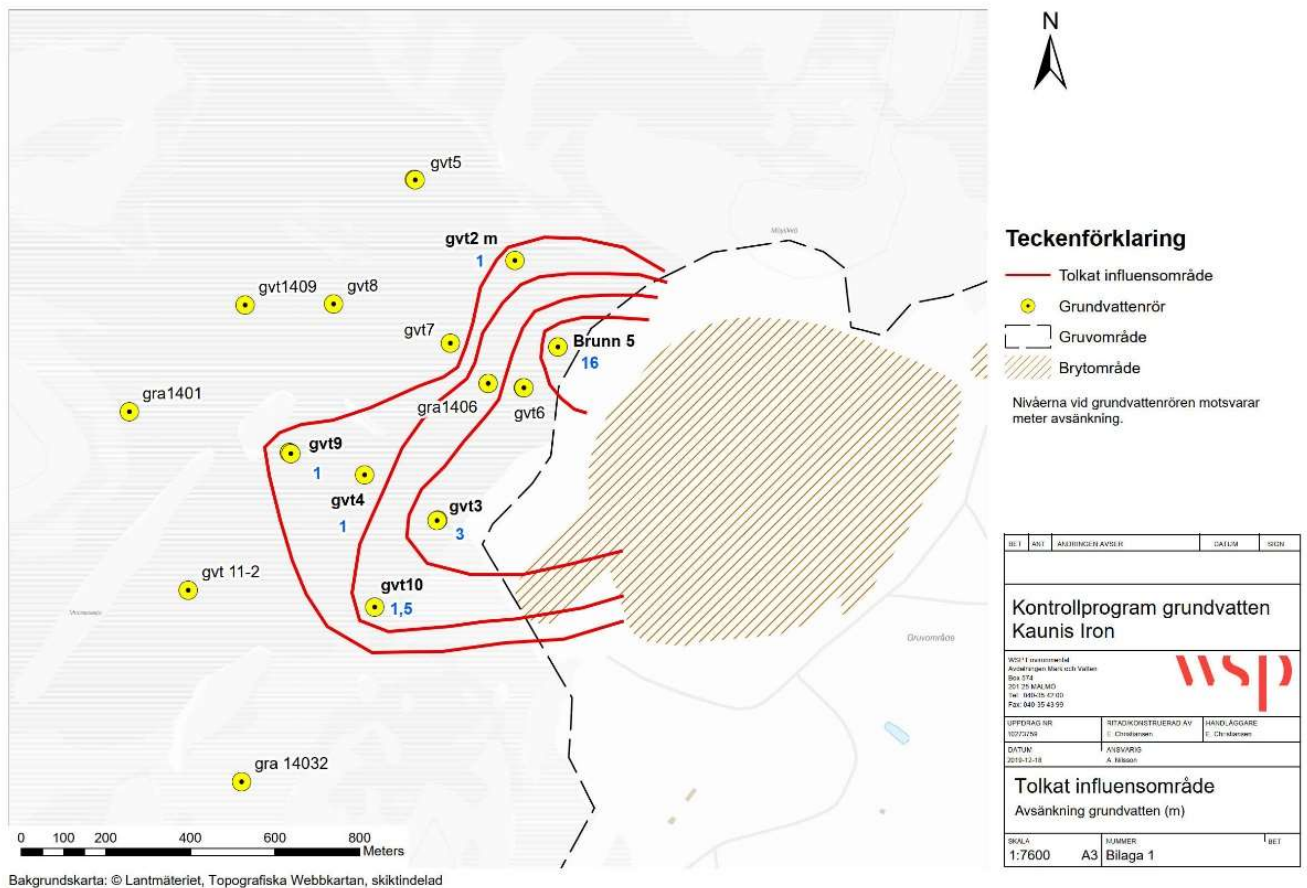

Figur15. Nivåmätning för automatiska och manuella grundvattenmätningar i berg.

2.1.1 Grundvattenavsänkning

2013 noterades och rapporterades till länsstyrelsen en avsänkning av grundvattennivåerna i rör väster om dagbrottet. I mätserierna är det tydligt att den avsänkning som påbörjats när gruvan drevs av Northland avtagit under produktionsstoppet 2014-2018. I vissa grundvattenrör, rören GVT2, GVT3, GVT8, har avsänkning under denna period avstannat och inte börjat återhämta sig nämnvärt, medan i andra grundvattenrör, GVT4, GVT5, GVT7, GVT9, GVT10, har den återhämtat sig något. Efter att länsställningen påbörjats igen 2018 ses indikation på avsänkning på nytt i de ovan nämnda grundvattenrören.

Länsstyrelsen har efterfrågat underlag på tolkat influensområde för grundvattenavsänkingen, se Figur 16.

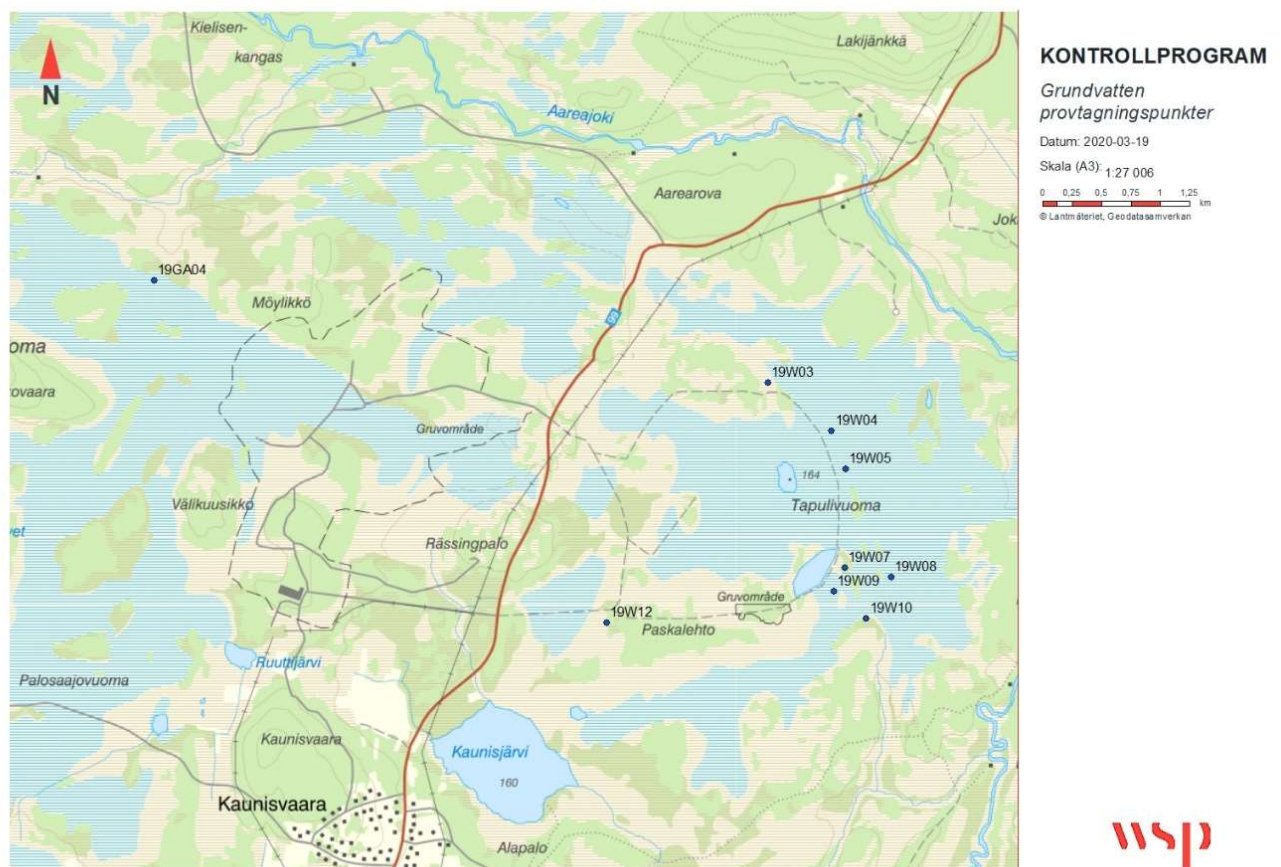

Figur 16. Tolkat influensområde avsänkning grundvatten i meter.

Influensområdet som presenteras i figur 16 baseras på tolkad avsänkning utifrån de grundvattennivåer som mätts upp över tid i grundvattenrören. Avsänkning i både torvlager, morän och berg har använts för att skapa det tolkade influensområdet. Detta förfarande har valts eftersom det inte finns så många grundvattenrör i framförallt torvlager och berg för att kunna göra separata

influensområden för respektive lager. Kompletterande grundvattenrör kommer att installeras i området för att möjliggöra en uppdelning av influensområdet i de olika lagren. Avsänkningens storlek anges som meter ifrån bedömd vilande, av gruvdriften opåverkad, grundvattennivå och inte som tidigare i meter under markytan. Eftersom markytan har en viss topografi och det dessutom visat sig att markytan vid grundvattenrören varierar mycket, uppemot en meter eller mer vid vissa grundvattenrör baserat på inmätning av marknivån, är detta sätt att redovisa avsänkning mer rättvisande.

2.2. Grundvattenkemi

Figur 17. Aktuella provtagningspunkter under 2019

Under vintern 2019 har kompletterande grundvattenrör installerats för uppföljning av påverkan på grundvatten kring verksamhetsområdet. Provtagning har utförts vid fyra tillfällen under året. Analysresultat från klarningsmagasinet (PRO6) har jämförts med grundvattenprov i punkterna nedströms sandmagasin och klarningsmagasin (19W07-19W10).

PRO6 har kloridhalter på ca 90-110 mg/l under tidig höst 2019 och det syns något förhöjda kloridhalter även i jordlagren under torven för 19W07, 19W09 och 19W10 i jämförelse med

kloridhalter i övriga installerade grundvattenrör. Även i torvlagren för 19W07 och 19W09 finns förhöjda halter av klorid. Halterna i torven vid 19W09 är väldigt lika de som uppvisas i PRO6. I alla rör utom 19W09 kan kloridhalten betraktas som normal (under 100 mg/L).

Totalhalten kväve i PRO6 är jämförbar med grundvattenrören nedströms, däremot är nitrathalten i PRO6 väldigt betydligt högre än i grundvattenrören.

Analysresultaten hittills är inte helt entydiga och fortsatt analys av grundvattenkemi kommer att pågå under 2020 för att klargöra eventuell transport från klarningsmagasinet österut i jordlagren.

3. Naturvärden och intressen

3.1. Vegetationsuppföljning av transekter på Kokkovuoma

År 2011, i samband naturtypskartläggning inför start av gruvverksamhet i Tapuli gruva, lades två transekter med fasta provytor ut i gruvanläggningens västra del på delar av våtmarksområdet Kokkovuoma. Syftet med transekterna var att dokumentera befintlig vegetation, samt att i framtiden följa upp eventuella vegetationsförändringar.

Kaunis Iron AB har utfört vegetationsuppföljning av transekterna vid linje 1 och 2 vid Tapuli gruva under år 2019, se figur 18.

Figur 18. Två vegetationstransekter, linje 1 respektive linje 2 (röda linjer) i västra delen av anläggningsområdet för Tapuli gruva (grön linje).

Rutorna i linje 1 visar på en likartad förändring i många rutor. Den största förändringen har varit i de rutor som ligger närmast gruvområdet, vilket sannolikt förklaras av att området blivit torrare då grundvattennivån sjunkit. Mellan åren 2011 till 2019 ses för täckningsgraden av kärlväxter en

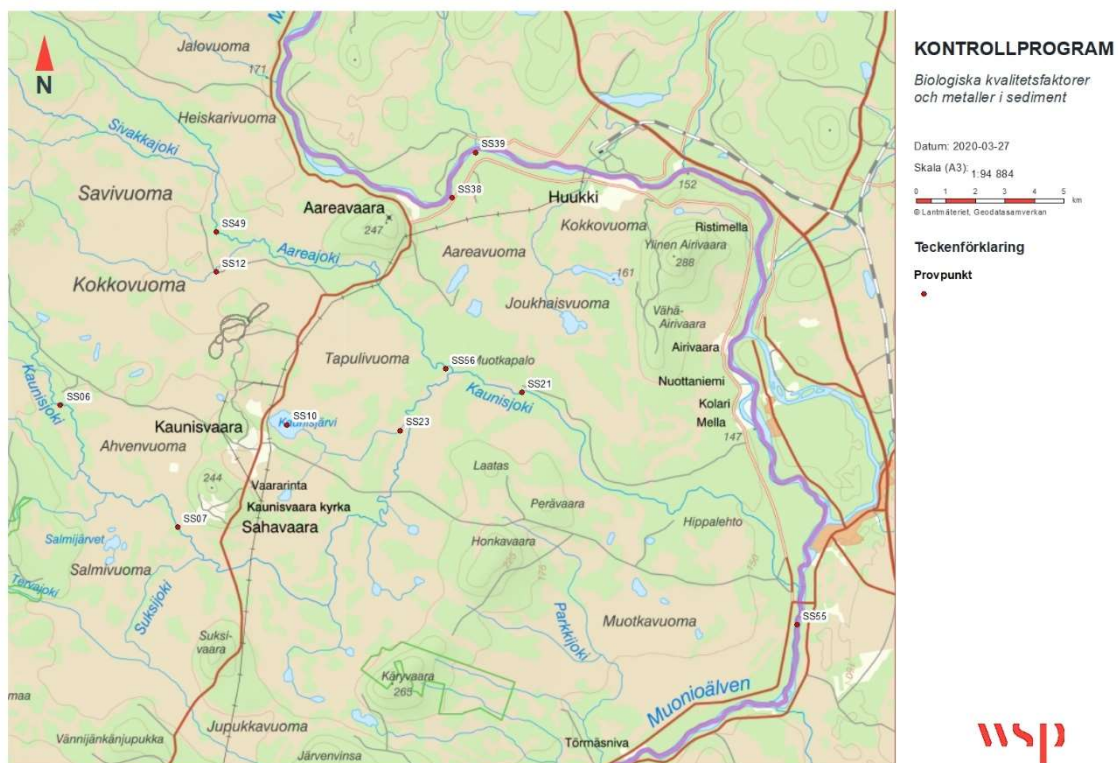
ökande trend i nästan alla rutor, medan täckningsgraden av mossor visat en minskande trend i nästan alla rutor under samma tid. Artförekomsten av gräs i vissa rutor, samt att käppkrokmossa har försvunnit i en av rutorna tyder på torrare förhållanden.

I linje 2 ses, som i linje 1, en ökad täckningsgrad av kärllväxter men en mindre tydlig minskning av täckningsgraden av mossor. Två av rutorna antyder förändrade hydrologiska förhållanden med minskning av rikkärsmossor. Möjligen har det djupa diket intill nämnda rutor dränerat dessa och skapat ett torrare förhållande.

3.1 Biologiska undersökningar i vattenmiljön

Kaunis Iron AB har genomfört biologiska och kemiska undersökningar i ytvattenförekomster i enlighet med kontrollprogrammet för yttre miljö. Kontrollprogrammet omfattar provtagning och analys av bottenfauna, växtplankton och sediment i sjöar. I vattendrag omfattades undersökningarna av provtagning och analys av bottenfauna och kiselalger samt inventering av fiskfaunan.

Undersökningarna i området kring Kaunisvaara och Sahavaara år 2019 utfördes vid sjön Kaunisjärvi och vid sammanlagt tio lokaler i vattendragen Aareajoki, Kaunisjoki, Mellajoki, Muonio älv och Patojoki, se figur 19.

Figur 19. Provtagningslokaler 2019

Kaunisjärvi

Den sammanvägda bedömningen av ekologisk status för sjön Kaunisjärvi ses i tabell 5.

Tabell 5. Statusbedömning av sjön Kaunisjärvi år 2019, utifrån de biologiska kvalitetsfaktorerna bottenfauna profundal (djupbotten), kiselalger, fisk i sjöar och växtplankton.

Lokal	Bottenfauna (profundal)	Kiselalger	Fisk i sjöar	växtplankton
Kaunisjärvi	Otillfredsställande	God	Måttlig	Måttlig

Bottenfaunan klassificerades enligt BQI-index till Otillfredsställande status vilket indikerar på att systemet kan vara näringsbelastat. Statusklassificeringen av fisk i sjöar bör beaktas med viss försiktighet eftersom klassificeringen i undersökningen är baserad på inventeringsfiske, med färre nätansträngningar, jämfört med standardiserat provfiske. Den dominerande arten, mört 74% motsvarande av fångsten. Den höga andelen mört i förhållande till abborre kan vara en indikation på eutrofa näringsförhållanden. En liknande fiskfauna har påvisats i Kaunisjärvi samtliga undersökta år. Inga rödlistade eller ovanliga arter påträffades 2019.

Vattendrag

Sammanfattning av ekologisk statusklassificering av samtliga undersökta biologiska kvalitetsfaktorer per vattendragslokal presenteras i tabell 6.

Tabell 6. Statusbedömning, av undersökta vattendragslokaler i området kring Kaunisvaara år 2019 utifrån de biologiska kvalitetsfaktorerna bottenfauna, kiselalger och fisk i vattendrag.

Lokal	Bottenfauna		Kiselalger	Fisk i vattendrag
	ASPT-index	DJ-index		
			IPS + ACID-index	VIX-index
Aareajoki SS49	Hög	Hög	Hög	Måttlig
Aareajoki SS56	Hög	Hög	God	Måttlig
Kaunisjoki SS06	Hög	Hög	Hög	Måttlig
Kaunisjoki SS07	Hög	Hög	Hög	Måttlig
Kaunisjoki SS21	Hög	Hög	Hög	Måttlig
Mellajoki SS12	God	God	Hög	-
Muonio älv SS38	Hög	Hög	Hög	God
Muonio älv SS39	Hög	Hög	Hög	God

Muonio älv SS55	Hög	Hög	Hög	Måttlig
Patojoki SS23	God	Otillfredsställande	God	-

I jämförelse med tidigare studier av kiselalger är samstämmigheten gällande klassificeringen mycket god. Inga rödlistade eller ovanliga arter påträffades vid samtliga undersökta vattendragslokaler år 2019.

3.2 Metaller i sediment

Metallhalterna i ytsediment från sjön Kaunisjärvi år 2019 klassificerades till *Mycket låg halt* av arsenik, kadmium, koppar, kvicksilver, bly och zink samt *Låg halt* av krom och nickel (Tabell 7). Kobolt och vanadin har ej klassificerats då gränsvärden saknas i bedömningsgrunderna.

Klassificeringen av metaller i ytsediment från Kaunisjärvi har under åren 2009-2019 varit densamma för de flesta analyserade metaller. Krom och koppar har växlat mellan *Mycket låg* och *Låg halt*. Enligt bedömningsgrunderna över avvikelse från jämförvärde, som grundar sig på ursprungliga, naturliga halter (Naturvårdsverket 1999), visade alla metaller på ingen eller obetydlig påverkan av antropogena källor (klass 1: Ingen avvikelse).

Tabell 7. Metallhalter i sediment för uppmätta halter (medel mg/kg torrsbstans) och tillståndsklassificering (blått: Mycket låg halt, grönt: Låg halt, vitt: gränsvärden saknas) av metaller i sediment för sjön Kaunisjärvi (Pajala kommun). Klassificering enligt Naturvårdsverkets rapport 4913 (1999).

Metall	2009	2011	2012	2013	2014	2015	2018	2019
As (arsenik)	2,10	1,93	3,12	2,84	3,56	3,13	2,48	2,68
Cd (kadmium)	0,25	0,25	0,33	0,42	0,25	0,29	0,24	0,26
Co (kobolt)	9,70	7,81	9,41	9,01	8,01	8,23	7,86	8,28
Cr (krom)	7,30	7,10	10,90	10,60	15,70	9,50	13,87	8,57
Cu (koppar)	5,10	8,24	10,80	10,50	19,20	10,60	9,35	10,03
Hg (kviksilver)	0,08	0,12	0,13	0,12	0,12	0,12	0,08	0,11
Ni (nickel)	5,10	6,30	10,60	9,89	11,30	8,61	7,92	8,30
Pb (bly)	3,90	14,00	15,00	17,50	12,40	13,77	11,15	12,65
V (vanadin)	11,00	8,11	13,20	11,10	10,70	10,77	12,67	9,37
Zn (zink)	35,00	49,10	64,60	66,20	56,00	63,83	59,73	57,35

4. Luftkvalitet och damning

4.1. Nedfallande stoft

Mätning av nedfallande stoft har pågått kontinuerligt under året, I figur 20 presenteras lokaliseringen av mätpunkter.

NEDFALLANDE STOFT

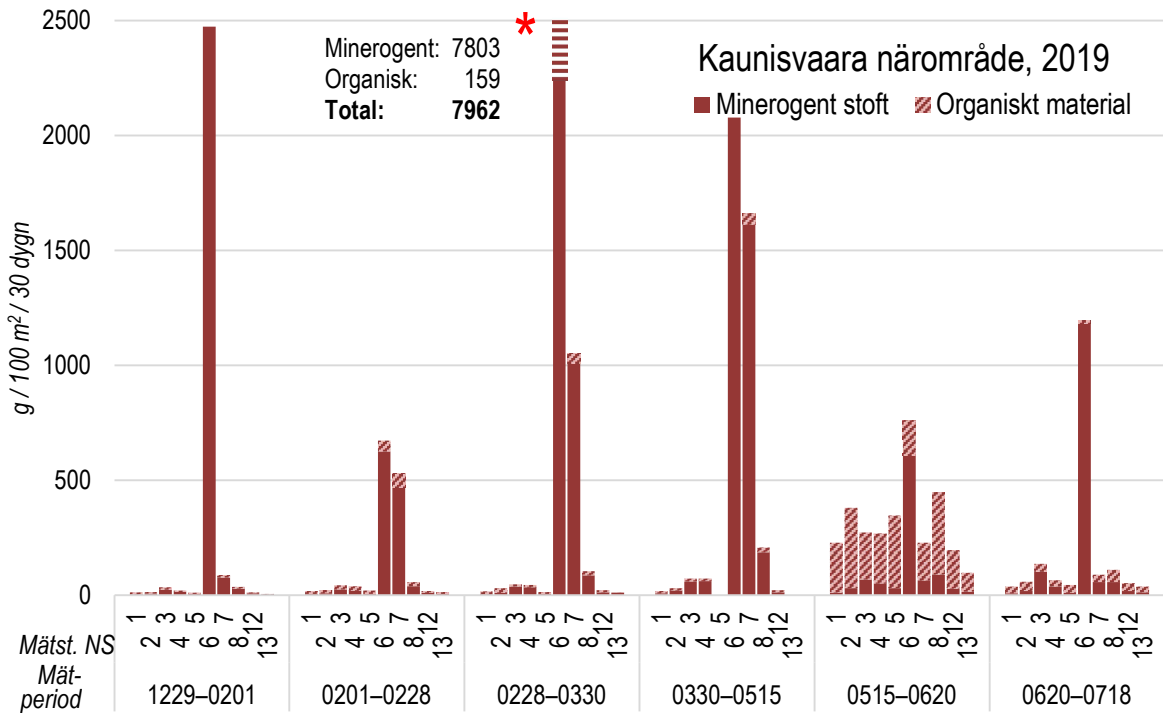
Figur 20. Lokalisering av mätpunkter för mätning av nedfallande stoft och partiklar.

Proven samlas in månadsvis, totalhalten suspenderat material och glödningsrest analyseras för respektive provpunkt. Analysen sker enligt Norsk Standard NS 4858:2010. För bedömning av resultatet används gränsvärdena i tabell 8.

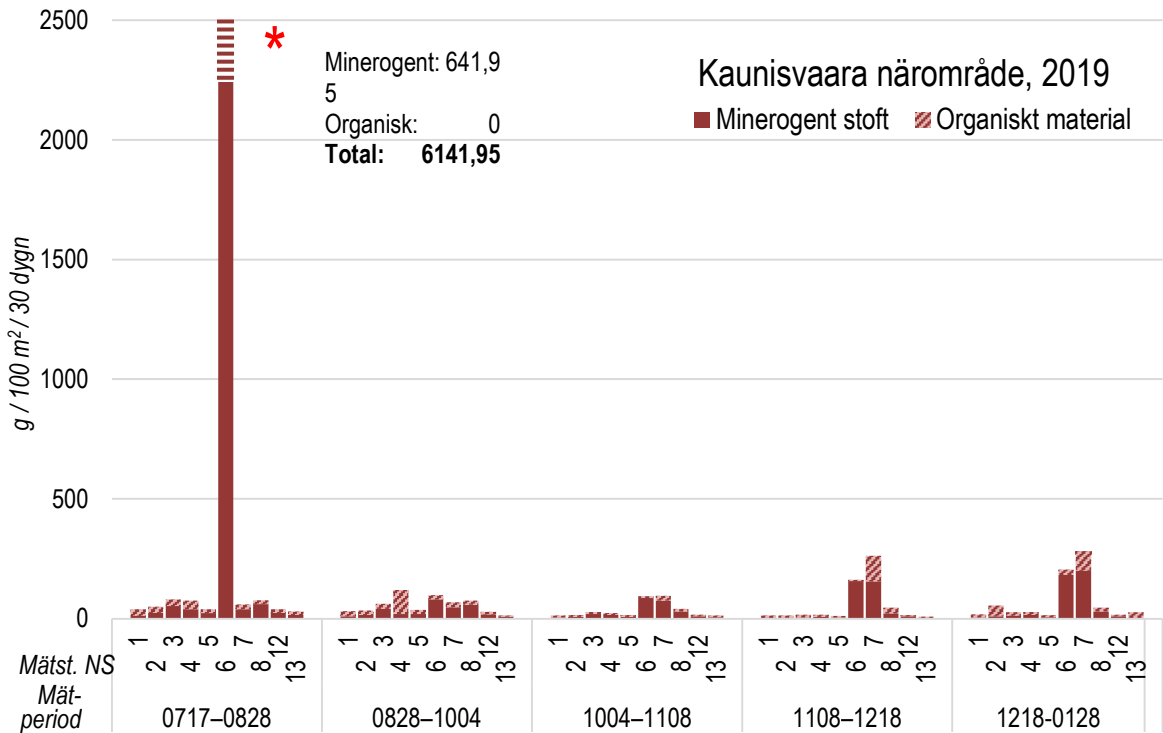
Tabell 8. Gränsvärden för bedömning av mängden nedfallande stoft (Myran 2004).

Bedömning	gram stoft/ 100 m ² / 30 dygn
Lågt	<500
Måttligt	500 – 1000
Högt	1000 – 1500
Mycket högt	> 1500

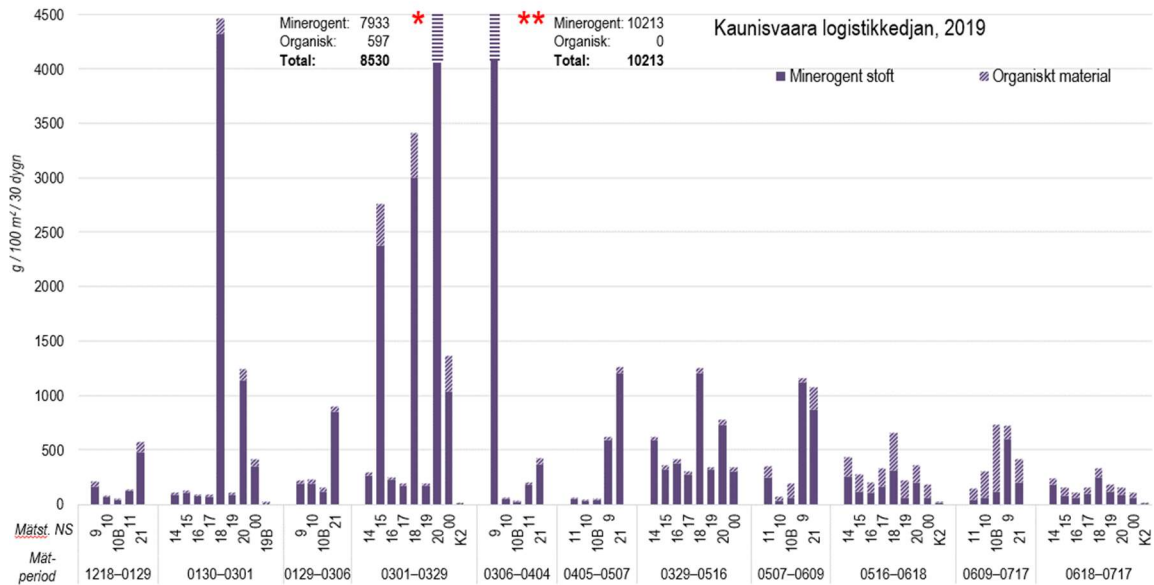
Tidvis störande damning uppvisas inne på industriområdet och vid vissa punkter längs logistikkedjan, se figur 21-24. Det är dock inte möjligt att avgöra hur stor del som härrör från verksamheten.

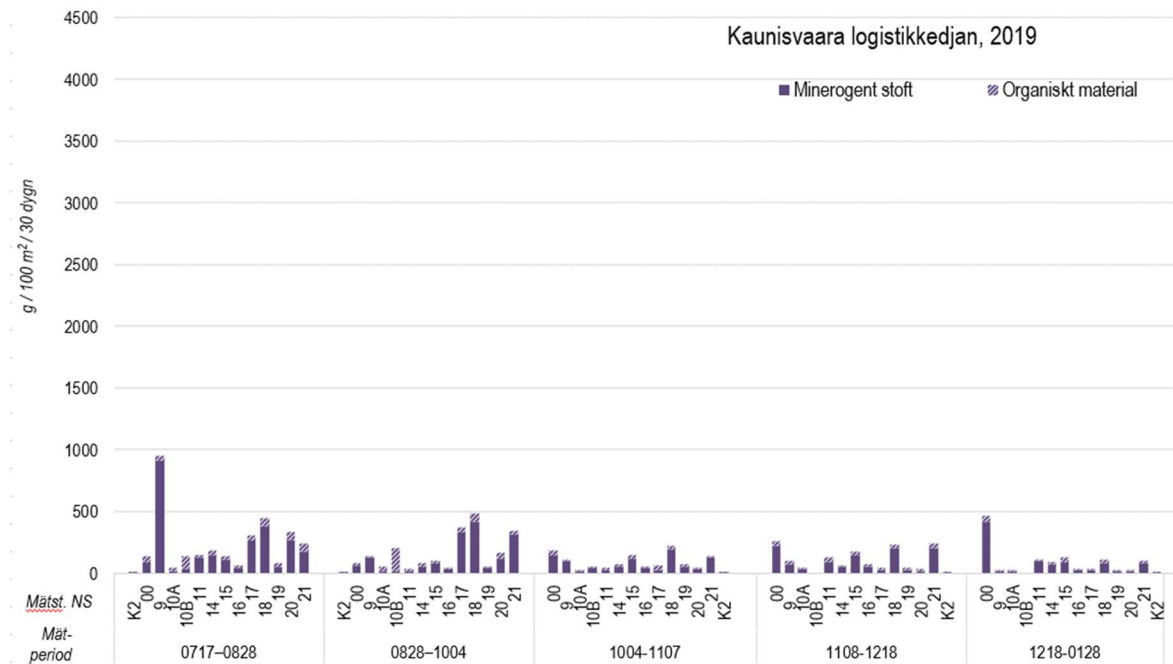
Figur 21. Nedfallande stoft, januari till juli 2019.

Figur 22. Nedfallande stoft, juli till december 2019.

Figur 23. Nedfallande stoft Kaunisvaara logistikkedjan, januari till juli 2019

Figur 24. Nedfallande stoft Kaunisvaara logistikkedjan juli till december 2019.

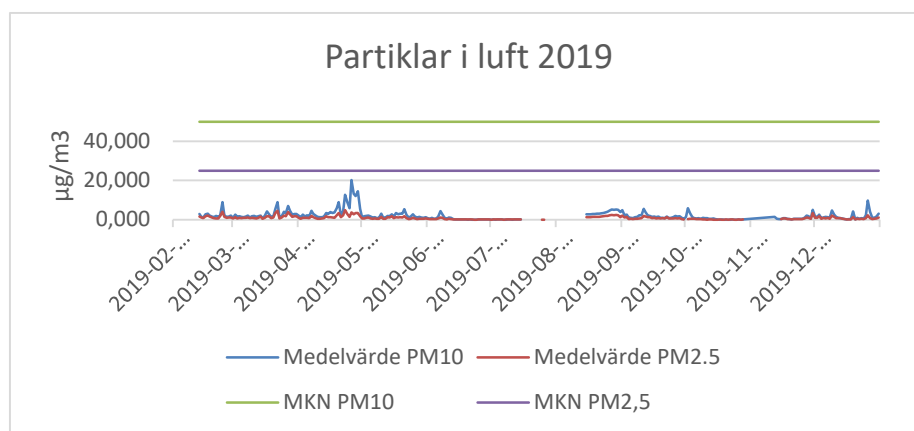
4.2. Partiklar i luften

Den 13 februari 2019 installerades en partikelmätare i Bergfors i syfte att undersöka malmtransporternas påverkan på människors hälsa. Mätaren registrerar partiklar mindre än 10 mikrometer (PM10) och partiklar mindre än 2,5 mikrometer (PM2,5). Malmtågen passerar Bergfors två gånger per dygn utan last, vid tidpunkterna 05:56 och 19:06, samt två gånger per dygn med last, vid tidpunkterna 10:55 och 23:27. Dessa tidpunkter kan variera med +/- 1 minut.

Under 2019 har inget överskridande av MKN dygnsmedelvärde för PM10 och PM2,5 registrerats, se tabell 9 för gränsvärden. I **Fel! Hittar inte referenskälla.25** presenteras resultatet av partikelmätningarna för perioden juli – september 2019. Ingen korrelation mellan bolagets tågtransporter och förhöjda partikelhalter har kunnat utläsas under året.

Tabell 9. Gränsvärden för PM10 och PM2,5 enligt Luftkvalitetsförordningen 2010:477. Gränsvärden för dygnsmedelvärden för PM2,5 finns inte enligt Luftkvalitetsförordningen 2010:477. Enligt miljömålet Frisk Luft finns däremot riktvärden att inte överstiga 25 µg/m³ som ett dygnsmedelvärde (Naturvårdsverket, 2018).

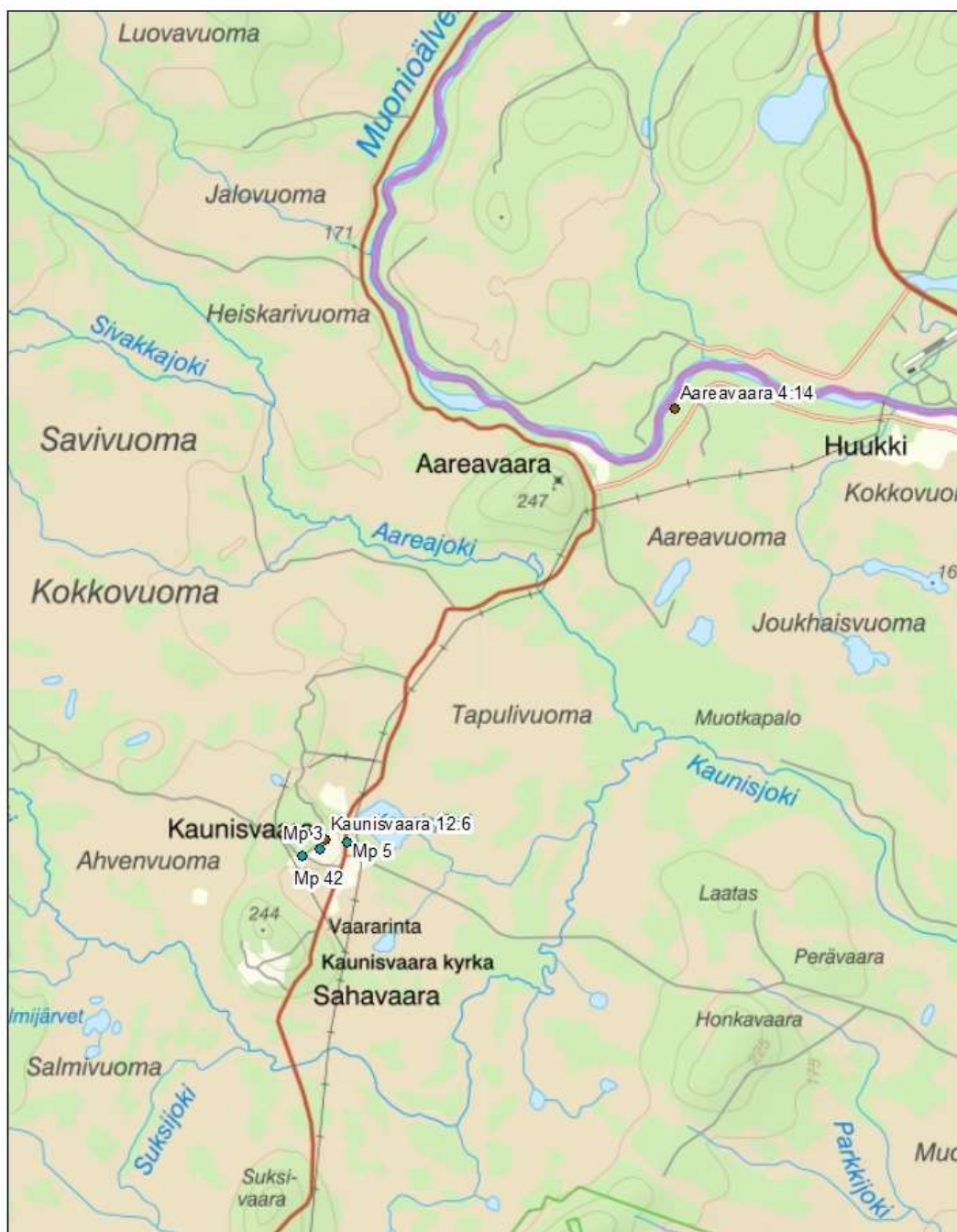
Luftkvalitetsförordningen 2010:477			
För människors hälsa	Gränsvärdesnorm		
Partiklar	Medelvärdesperiod	MKN-värde	Antal tillåtna överskridanden per kalenderår
PM10	Dygn	50 µg/m ³	35 dygn
	År	40 µg/m ³	
PM2,5	År	25 µg/m ³	
Naturvårdsverket			
Miljömålet Frisk Luft	Gränsvärdesnorm		
PM2,5	Dygn	25 µg/m ³	

Figur 25. Resultat för uppmätta nivåer av PM10 och PM2,5 (dygnsmedelvärden) under 2019

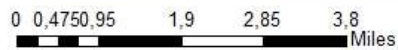
5. Vibrationer och luftstötsvågor

Sedan produktionsstart 2018 har vibrations- och luftstötvågmätningar skett vid fastigheterna Kaunisvaara 16:10, Kaunisvaara 11:8 och Kaunisvaara 5:15 i Kaunisvaara by. Se mätpunkternas placering i **Fel! Hittar inte referenskälla.26**. Efter inkomna synpunkter från allmänheten har utökade mätningar genomförts under 2019 vid fastighet Aareavaara 4:14 och Kaunisvaara 12:6.

Teckenförklaring

- ◆ Mätpunkter
- ◆ Utökade mätningar 2019

Figur 26. Lokalisering av mätpunkter för mätning av luftstövågor och vibrationer.

Under 2019 har luftstötuvågor till följd av sprängning i gruvan maximalt uppmätts till 73 respektive 52 Pa (frifältsvärde) vid en och samma produktionssprängning. I övrigt har samtliga mätningar av luftstötuvågor visat på värden långt under villkoret (200 Pa respektive 100 Pa som frifältsvärde). Samtliga mätningar för vibrationer ligger långt under villkoret.

6. Gruvavfall

6.1. Gråberg

Under 2019 har totalt 6 029 516 ton gråberg transporterats från det norra och centrala dagbrottet. Gråberget provtas och analyseras enligt gällande rutin för att utreda dess syrabildande potential. En NP/AP-kvot över 3 visar att materialet inte är potentiellt syrabildande. Av de 65 prover som tagits under 2019 har två visat på NP/AP-kvot under 3.

Gråberget har deponerats i enlighet med vad som angetts i ansökningshandlingarna, där potentiellt syrabildande material deponerats mer centralt i gråbergsupplaget så att berget efter sammanblandning erhåller en neutraliseringspotentialkvot $(NP/AP) \geq 3$.

6.2. Anrikningssand

Under 2019 har ca 3 857 461 ton anrikningssand deponerats. Den deponerade anrikningssanden beräknas totalt innehålla 351 ton svavel vilket motsvarar 0,091%.

7. Övrigt Avfall

Totala mängden övrigt avfall som har transporterats från verksamheten under år 2019 är 1905 ton, varav 1234 ton har varit farligt avfall. Pajala kommun är ansvarig för omhändertagandet av övrigt avfall från verksamheten.

8. Energiförbrukning

Verksamhetens energiförbrukning utgörs främst av två kategorier, el och fossila bränslen. Den totala elförbrukningen under år 2019 har uppgått till 178 GWh. Förbrukningen av fossila bränslen (diesel till fordon) motsvarar ca 12 900 m³ under år 2019.

9. Åtgärder som vidtagits under året för att säkra drift och kontrollfunktioner

5 § 9. Redovisning av de betydande åtgärder som vidtagits under året för att säkra drift och kontrollfunktioner samt för att förbättra skötsel och underhåll av tekniska installationer.

Kommentar: Här bör redovisas de åtgärder som genomförts som en följd av verksamhetsutövarens egenkontrollansvar.

Under 2019 har åtgärder vid sandmagasin utförts för att säkra driften av anläggningen.

Deponering har tidigare skett genom att sand blandat med vatten (slurry) pumpas ut till sandmagasinet vid en koncentration av sandpartiklar på 45-50 vikt-% fast.

Erfarenheter från pågående drift indikerar att sanden flyter ut med låg deponeringsvinkel som följd. För att rymma kommande års produktion, fram till nytt miljötillstånd erhållits, behövde deponeringsvinkeln ökas. Detta förutsattes kunna ske genom att öka koncentrationen av fasta partiklar. Ökad koncentration av sand med minskat vatteninnehåll erhålls genom att uttag ur förtjockare byggs om så att uttaget sker vid stabilt flöde och högre koncentration.

Detta innebar att en ny ledning med mindre dimension (ϕ 250 mm) behövde installeras.

För att inte överstiga 25 bars systemtryck behövde sandtransporten tryckstegras i en ny tryckstegringsstation belägen vid sandmagasinets västra sida. Detta säkerställer en stabil transport till deponeringspunkten placerad på piren i sandmagasinet.

Deponering vid önskad koncentration av sand, över 58 vikt-% fast, sker via en ny trycksatt fördelare där deponeringen är planerad att ske via tre deponeringsledningar av sex tillgängliga.

Deponeringen kan distribueras med 360 graders spridning för att kunna fylla sandmagasinet så optimalt som möjligt. Vid lägre koncentrationer finns även möjlighet att deponera sanden på andra platser i sandmagasinet där inte uppbyggd sandkon från pirens topp störs. Totalt har installerats ca fyra km ny rörledning. Pumpstationen och ledningen är drifttagen och slutbesiktad. Arbete med att optimera förtjockaren pågår.

10. Åtgärder som genomförts med anledning av eventuella driftstörningar, avbrott, olyckor mm

5 § 10. Redovisning av de betydande åtgärder som genomförts med anledning av eventuella driftstörningar, avbrott, olyckor eller liknande händelser som har inträffat under året och som medfört eller hade kunnat medföra olägenhet för miljön eller människors hälsa.

Kommentar: Här bör redovisas de åtgärder som genomförts som en följd av verksamhetsutövarens egenkontrollansvar.

I april 2019 upptäcktes smältvatten på del av väg till sandmagasinets västra sida, vilket följdes upp fortlöpande. Smältvattnet svämmade över vägen till och från sandmagasinet vid den anslutande myren på platsen. Anmälan gjordes omgående till länsstyrelsen i Norrbotten. Händelsen resulterade i att utbyte med processvatten och myrvatten uppstod. Vägen var placerad i en lågpunkt vilket resulterade i en översvämning. Efter händelsen har vissa åtgärder genomförts inom sandmagasinet för att förebygga liknande incidenter. Åtgärderna syftar till att bygga bort lågpunkten inom sandmagasinet, säkerställa att vattenflöden inom magasinet leds i önskad riktning samt att begränsa inflöde av vatten till magasinet från omgivande myrmark. Redovisning av åtgärder är inskickat till länsstyrelsen.

11. Åtgärder som genomförts under året med syfte att minska verksamhetens förbrukning av råvaror och energi

5 § 11. Redovisning av de betydande åtgärder som genomförts under året med syfte att minska verksamhetens förbrukning av råvaror och energi.

Kommentar: Här bör redovisas de åtgärder som genomförts som en följd av verksamhetsutövarens egenkontrollansvar.

Under 2019 har Kaunis Iron AB inlett ett projekt i samarbete med Vattenfall och VOLVO m.fl. för att utreda alternativa lösningar för landsvägstransporterna.

12. Ersättning av kemiska produkter mm

5 § 12. De kemiska produkter och biotekniska organismer som kan befaras medföra risker för miljön eller människors hälsa och som under året ersatts med sådana som kan antas vara mindre farliga.

Kommentar: Här bör redovisas de åtgärder som genomförts som en följd av verksamhetsutövarens egenkontrollansvar.

Under 2019 har Kaunis Iron AB implementerat ett kemikaliehanteringsprogram i syfte att förenkla och säkerställa kemikaliehanteringen.

13. Avfall från verksamheten och avfallets miljöfarlighet.

5 § 13. Redovisning av de betydande åtgärder som genomförts under året i syfte att minska volymen avfall från verksamheten och avfallets miljöfarlighet.

Kommentar: Här bör redovisas de åtgärder som genomförts som en följd av verksamhetsutövarens egenkontrollansvar.

Under 2019 har en översyn av verksamhetens övriga avfall inletts, i syfte att få en helhetsbild och bättre kontroll över flöden. Möjliga förbättringsmöjligheter, exempelvis vad gäller logistik och att kunna minska avfall identifieras. Kaunis Iron AB har också köpt in fältmätutrustning för att effektivt och enkelt kunna konstatera föroreningar i mark från exempelvis spill och läckage, vilket underlättar eventuell sanering.

14. Åtgärder för att minska sådana risker som kan ge upphov till olägenheter för miljön eller människors hälsa

5 § 14. Redovisning av de betydande åtgärder som genomförts under året med syfte att minska sådana risker som kan ge upphov till olägenheter för miljön eller människors hälsa.

Kommentar: Här bör redovisas de åtgärder som genomförts som en följd av verksamhetsutövarens egenkontrollansvar.

15. Miljöpåverkan vid användning och omhändertagande av de varor som verksamheten tillverkar

5 § 15. En sammanfattning av resultaten av de undersökningar som genomförts under året för att klarlägga miljöpåverkan vid användning och omhändertagande av de varor som verksamheten tillverkar samt vilka åtgärder detta eventuellt har resulterat i.

Kommentar: Här bör redovisas de åtgärder som genomförts som en följd av verksamhetsutövarens egenkontrollansvar.

Under 2019 har Kaunis Iron AB inlett arbete med certifiering enligt ISO14001 och 9001. Bolaget har också tagit inlett arbetet med att ta fram hållbarhetsmål inför hållbarhetsredovisningen.

Industriutsläppsverksamheter

5 b § Industriutsläppsverksamheter				
5 b § För verksamheter som enligt 1 kap. 2 § andra stycket industriutsläppsförordningen (2013:250) är industriutsläppsverksamheter gäller, utöver vad som anges i 5 §, att följande ska redovisas (ord och uttryck i denna paragraf har samma betydelse som industriutsläppsförordningen):				
Om alternativvärde eller dispens från begränsningsvärde har beviljats, ska uppgift om beslutets innehåll redovisas.				
Beslutets innehåll: ...				
Om statusrapport har getts in ska anges tidpunkt för inlämnandet och till vilken myndighet detta har gjorts.				
Tidpunkt för inlämnandet: ... Myndighet: ...				
Dessutom ska vad som anges i följande underpunkter uppfyllas.				
För redovisningen av uppgifterna i punkterna a)-d) nedan kan lämpligen de mallar för redogörelse av BAT-slutsatser som finns på SMP-Hjälp användas i stället, vilka sedan bifogas som bilaga.				
a) För verksamhetsåret efter det att slutsatser om bästa tillgängliga teknik för huvudverksamheten har offentliggjorts, ska för varje slutsats som är tillämplig på verksamheten, redovisas en bedömning av hur verksamheten uppfyller den.				
<i>Kommentar:</i> Med verksamhetsår avses kalenderåret före det år rapporteringen sker.				
År för offentliggörande av slutsatser för huvudverksamheten:				
Tillämplig slutsats ...			Bedömning	
b) Om verksamheten inte bedöms uppfylla en sådan enskild slutsats om bästa tillgängliga teknik som åsyftas i a) ska även redovisas vilka åtgärder som planeras för att uppfylla den, samt en bedömning av om åtgärderna antas medföra krav på tillståndsprövning eller anmälan. Även planerade ansökningar om alternativvärden respektive dispenser från begränsningsvärden ska redovisas.				
Slutsats	Planerade åtgärder	Bedömning av tillstånds- eller anmälningsplikt	Planerade ansökningar om alternativvärden	Planerade ansökningar om dispenser

c) I de två därpå följande miljörapporterna ska redovisas hur arbetet med att uppfylla kraven enligt slutsatserna har fortskridit.	
d) Från och med det fjärde verksamhetsåret efter det att slutsatser om bästa tillgängliga teknik för huvudverksamheten offentliggjordes, ska årligen redovisas hur slutsatserna, satta i relation till eventuella meddelade alternativvärden respektive dispenser från begränsningsvärden, uppfylls. I fråga om mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod ska tillämpas vad som anges i 5 § femte och sjätte styckena. I slutsatserna om bästa tillgängliga teknik kan finnas bestämmelser som har betydelse för hur kontrollen ska utföras. I den mån alternativvärde har beviljats behöver endast visas att alternativvärdet uppfylls.	
Slutsats	Kommentar

Verksamheter som omfattas av förordningen (2013:252) om stora förbränningsanläggningar

<p>5 c §. Förordning 2013:252</p> <p>Här redovisas en kommenterad sammanfattning av de uppgifter som behövs för att kunna bedöma efterlevnaden av förordningen.</p> <p><i>Kommentar:</i> Övriga uppgifter som stora förbränningsanläggningar ska redovisa se SMP-Hjälp (Hur gör jag?/Verksamhetsutövare/Stora förbränningsanläggningar)</p>
<p>Kommenterad sammanfattning:</p> <p>EJ AKTUELLT</p>

<p>5 c §. Förordning 2013:252 Resultat från årlig kontroll av automatiska mätsystem.</p> <p>5 c § (andra stycket). För förbränningsanläggning som omfattas av förordningen (2013:252) om stora förbränningsanläggningar, och som enligt 21 § nämnda förordning omfattas av krav på kontinuerlig mätning av föroreningshalter i rökgaser, ska redovisas resultaten från sådan årlig kontroll av automatiska mätsystem som anges i 27 § i samma förordning.</p>
<p>Resultat från årlig kontroll:</p> <p>EJ AKTUELLT</p>

Verksamheter som omfattas av förordningen (2013:253) om förbränning av avfall

5 d §. Förordning 2013:253

Kommentar: Uppgifterna ska redovisas i separata mallar som finns i SMP-Hjälp (Hur gör jag?/Verksamhetsutövare/ Anläggningar som förbränner avfall)

Verksamheter som omfattas av förordningen (2013:254) om användning av organiska lösningsmedel

5 e §. Förordningen 2013:254

Här redovisas en kommenterad sammanfattning av de uppgifter som behövs för att kunna bedöma efterlevnaden av förordningen.

Kommentar: Vägledning om vilka uppgifter som bör redovisas finns i Vägledning om Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport.

Kommenterad sammanfattning:

EJ AKTUELLT

Verksamheter som omfattas av Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2016:6 om rening och kontroll av utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse

5 h §. NFS 2016:6

Här redovisas en kommenterad sammanfattning av de uppgifter som behövs för att kunna bedöma efterlevnaden av föreskrifterna.

Kommentar: Övriga uppgifter gällande utsläpp av avloppsvatten som ska redovisas se SMP-Hjälp (Hur gör jag?/Verksamhetsutövare/Avloppsreningsverk)

Kommenterad sammanfattning:

EJ AKTUELLT

Verksamheter som omfattas av Naturvårdsverkets föreskrifter SNFS 1994:2 om skydd för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket.

5 i §. SNFS 1994:2

Här redovisas en kommenterad sammanfattning av de uppgifter som behövs för att kunna bedöma efterlevnaden av föreskrifterna.

Kommentar: Övriga uppgifter gällande avloppsslam som ska redovisas se SMP-Hjälp (Hur gör jag?/Verksamhetsutövare/Avloppsreningsverk)

Kommenterad sammanfattning:

EJ AKTUELLT

Bilageförteckning

Lägg till de bilagor som är aktuella för verksamheten.